

ЗАКОН ЗА ВЕТЕРИНАРНОТО ЗДРАВСТВО

“Сл. весник на Р Македонија” бр. 28/98 од 18.06.1998 год.

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој закон се уредува здравствената заштита на животните од болести, заштитата од заразните болести кои од животните се пренесуваат на луѓето, ветеринарно- санитарен преглед и контрола, ветеринарна заштита и унапредување на животната средина и природата, минимален задолжителен обем на здравствена заштита на животните од болести, надоместоци и трошоци за здравствена заштита на животните, организација и вршење на ветеринарно- здравствената дејност и други прашања од областа на ветеринарното здравство.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. “Животни” се: копитари (коњи, мазги, мули и магариња); чапункари (говеда, биволи, овци, кози и свињи); перната живина (кокошки, мисирки, гуски, шатки и друга перната живина); украсни и егзотични птици и животни; кучиња, мачки, куникули, пчели, пијавици, свилени буби, риби, ракови, школки, ежеви, желки, полжави, жаби, лумбрикултура, ловен дивеч, диви сверови, лабораториски животни и инсекти;
2. “Животни за колење” се: копитари, чапункари, перната живина, куникули и дивеч чие месо е наменето за исхрана на луѓето;
3. “Сопственици на животни” се: физички и правни лица кои се држатели на животни, директно одговорни за здравјето на животните;
4. “Условно грло” е: животно или збир на истовидни животни во тежина од 500 килограми жива мера;
5. “Производ од животинско потекло” е: составен дел на животинското тело во сурова, полупреработена или преработена состојба и млеко, јајца, производи од месо, риби, млеко и јајца, икра, мед и други производи од пчели, како и производи од ракови, школки, полжави и жаби наменети за исхрана на луѓето;
6. “Суровини од животинско потекло” се: составните делови на животинското тело, млеко, јајца и мед во непреработена состојба, без оглед на нивната намена;
7. “Отпадоци од животинско потекло” се: составните делови на животинското тело кои не се наменети за исхрана на луѓето;
8. “Отпадни води” се: водите што се создаваат во објектите за одгледување на животни, во кланиците и објектите за обработка, преработка и складирање на производи, суровини и отпадоци од

животинско потекло, за кои е потребна посебна технологија за одвојување и пречистување;

9. "Мрша" е: пцовисано, мртвородено, абортирано, отстрелано, убиено, заклано или присилно заклано животно, цело или во делови што се неупотребливи за исхрана на луѓето и за исхрана на животните во непреработена состојба;

10. "Конфискат" е: дел од животинско тело и внатрешни органи на животните кои при ветеринарно- санитарен преглед е утврдено дека не се употребливи за исхрана на луѓето;

11. "Кафилерија" е: објект за преработка на животински мрши и на отпадоци од животинско потекло со термичка преработка;

12. "Премикс" е: ветеринарно- медицински производ кој се додава во добиточна храна;

13. "Добиточна храна" е: производ од растително, животинско или минерално потекло, добиен природно како кабата, концентрирани или индустриски комплетни крмни смеси и суровини, кои служат за исхрана на животните, а не се штетни за нивното здравје;

14. "Меланж" е: хомогенизирана и замрзната маса од искршени јајца од живина;

15. "Шталско ѓубре" е: цврст измет од животните во објектот за одгледување на животни и на ѓубриштето;

16. "Осока" е: течен измет од животните во каналите на објектот за одгледување на животни и во јамата за осока;

17. "Компост" е: цврстиот дел од ѓубрето, добиен по анаеробна ферментација;

18. "Заболено од заразна болест" е: животното што покажува карактеристични знаци на соодветна заразна болест или заразата е утврдена лабораториски или по пат на некоја друга научно призната дијагностичка метода;

19. "Сомнително на заразна болест" е: животното кај кое знаците на болеста не се јасно изразени или кога две или повеќе животни ќе заболат или пцовисаат со исти или слични симптоми на заболување или кога животното ненадејно ќе пцовиса без видливи причини;

20. "Сомнително на заразување" е: животното што било во непосреден или посреден допир со болно животно или животно сомнително на заразна болест и животно за кое нема уверение за здравствена состојба;

21. "Објекти со сомнителни епизоотиолошки услови" се: објекти за одгледување на животни во кои не се спроведуваат пропишаните прегледи на животните и објекти во кои се врши недозволен и неконтролиран промет со животни и производи од животинско потекло;

22. "Зоонози" се: болести кои по природен пат се пренесуваат од животните на луѓето и обратно;

23. "Особено опасни заразни болести" се: болестите од Листата "А" од Меѓународниот зоосанитарен кодекс;

24. "Епизоотиолошко подрачје" е: подрачје на повеќе соседни општини;

25. "Епизоотиолошка единица" е: подрачје на една општина и градот Скопје;

26. "Други болести на животните" се: сите паразитски и органски болести кои можат да го загрозат здравјето на животните;
27. "Епизоотија" е: појава на бројни случаи на заразна болест при која во поглед на бројноста, времето и зафатените видови на животни го надминува очекуваниот број на случаи;
28. "Итни случаи" се: појава или сомневање дека се појавиле особено опасни заразни болести, случаи кога постои непосредна опасност за животот на животното или случај на породување на животното;
29. "Заразено подрачје" е: подрачјето на кое е утврден еден или повеќе извори на зараза и на кое постојат услови за ширење на заразата;
30. "Загрозено подрачје" е: подрачјето на кое може да се пренесе болеста од заразеното подрачје и на кое постојат услови за ширење на болеста;
31. "Ветеринарно- санитарни прегледи и контроли" се: прегледи и контроли на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и добиточна храна во производството и прометот, кои директно или индиректно се во улога на заштита на здравјето на животните од болести, како и заштита на луѓето од зоонози;
32. "Сопствена домашна потрошувачка на производи и суровини од животинско потекло" е: потрошувачката за потребите на семејството на сопственикот на животните, а секој друг начин на потрошувачка или промет (туристичка понуда, селски обичаи, потрошувачка во угостителски објекти, приредби и друго) се смета за јавна потрошувачка;
33. "Принудно колење на животни" е: колењето на животни без претходно извршен ветеринарно- санитарен преглед на животните пред колењето;
34. "Колење од нужда" е: колењето на животни заболени од болести за кои колењето не е забрането;
35. "Хигиенски неисправни производи и суровини од животинско потекло" се: производи и суровини од животинско потекло кои не одговараат на соодветните норми за квалитет поради што се неупотребливи и штетно влијаат на здравјето на животните и луѓето;
36. "Штетни материји" се: биорезидуи, анаболици, тиреостатици, полихлорирани бифенили, пестициди, микотоксини, метали и металоиди, радионуклеотиди и органски штетни материји;
37. "Дезинфекција, дезинсекција и дератизација" е: уништување на патогени микроорганизми, штетни инсекти и глодари во објектите за одгледување, производство и промет на животни, во објектите за колење, обработка, преработка, производство, собирање, складирање како и промет со производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна и други објекти при превенирање и искоренување на болестите кај животните;
38. "Дезодоризација" е: отстранување на непријатниот мирис во објектите за чување и складирање на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло;
39. "Санитација" е: физичко и хемиско чистење во објектите за одгледување на животни, колење и производство на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло;
40. "Деконтаминација" е: отстранување на биолошки, хемиски и радиоактивни агенси;

41. “Дехелминтизација” е: третман на домашните животни со одредени лековити супстанции со цел да се елиминираат ендопаразитите од внатрешните органи;

42. “Ветеринарно друштво” е: трговско друштво и трговец поединец, кое е регистрирано во трговскиот регистар за вршење на ветеринарно - здравствена дејност (ветеринарна амбуланта, ветеринарна станица и ветеринарна болница);

43. “Ветеринарна медицина” е: збир на науки за превентивата и лекувањето на болестите кај животните, ги проучува физиолошките и патолошките процеси во животинскиот организам, методите за подобра исхрана, одгледување и искористување на животните, заштита од болести кои се заеднички за животните и луѓето и друго и

44. “Доктор по ветеринарна медицина” е: лице кое има завршено Факултет за ветеринарна медицина.

Член 3

Под здравствена заштита во смисла на овој закон се подразбираат следниве ветеринарно- здравствени дејности:

1. Здравствената заштита на животните од заразни и други болести утврдени со овој закон;

2. Откривање, спречување, лекување и искоренување на заразните болести кај животните;

3. Заштита на животните од зоонози;

4. Следење и проучување на епизотиолошката состојба во врска со појава на заразни и други болести на животните;

5. Откривање, спречување, лекување и искоренување на други болести кај животните;

6. Лабораториска дијагностика и испитување на материјали од животни (крв и друго) на заразни болести;

7. Лабораториска дијагностика на други болести;

8. Специјалистички, клинички, патолошки, рендгенски и други дијагностички испитувања;

9. Болничко лекување на животните;

10. Обезбедување на здрава репродукција на животните;

11. Вршење хируршки и други интервенции на животните;

12. Преглед и контрола на животните за колење, рибите, раковите, школките, полжавите и жабите, производите, суровините и отпадоците од животинско потекло и добиточната храна;

13. Испитување на ветеринарно- санитарната исправност на производите, суровините и отпадоците од животинско потекло, добиточната храна, семето за вештачко осеменување, оплодени јајце клетки и ембриони, вода за напојување на животните, вода за производство на производи и суровини од животинско потекло, вода во објектите за производство, складирање, преработка на производи и суровини од животинско потекло и добиточна храна и отпадните води од процесот на производството на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло;

14. Спречување на контаминација на: животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна и водата со

- радиолошки, биолошки и хемиски контаминенти со цел да се утврди етиопатогенезата на болеста;
15. Спречување на контаминација на животната средина и природата со причинители и пренесувачи (вектори) на заразни болести и други штетни материји, нештетно отстранување на животински мрши, конфискати и отпадоци од животинско потекло;
 16. Еколошки мерки за санитација на отпадни води, шталско ѓубре, осока и компост;
 17. Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација;
 18. Заштита на животните од нехумано постапување;
 19. Еутаназија на животни;
 20. Ветеринарно- медицинско просветување на сопствениците на животни и населението и
 21. Други работи од областа на ветеринарното здравство утврдени со овој закон.

Член 4

Ветеринарно- здравствена дејност од јавен интерес е:

1. Здравствената заштита на животните од заразни и други болести утврдени со овој закон;
2. Откривање, спречување, лекување и искоренување на заразните и други болести на животните;
3. Заштита на животните од зоонози;
4. Следење и проучување на епизоотиолошката состојба во врска со појава на заразните и други болести;
5. Лабораториска дијагностика и испитување на материјали од животни (крв и друго) на заразни и други болести;
6. Преглед и контрола на животните за колење, рибите, раковите, школките, полжавите и жабите, производите, суровините и отпадоците од животинско потекло;
7. Испитување на хигиенската и ветеринарно- санитарната исправност на производите, суровините и отпадоците од животинско потекло, добиточната храна, семето за вештачко осемнување, оплодени јајце клетки и ембриони, вода за напојување на животните, вода во објектите за производство, складирање, преработка на производи и суровини од животинско потекло, добиточна храна и отпадните води од процесот на производството на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло;
8. Спречување на контаминација на: животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна и водата, со радиолошки, биолошки и хемиски контаминенти со цел да се утврди етиопатогенезата на болеста;
9. Спречување на контаминација на животната средина и природата со причинители и пренесувачи на заразни болести и други штетни материји, нештетно отстранување на животински мрши, конфискати и отпадоци од животинско потекло;

10. Еколошки мерки за санитација на отпадни води, шталско ѓубре, осока и компост;
11. Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација при појава на заразни болести;
12. Ветеринарно- медицинско просветување на сопствениците на животни и населението и
13. Еутаназија на кучиња, мачки и други животни- скитници при појава и превенирање на заразни и други болести кај животните.

Член 5

Република Македонија, општините, градот Скопје, ветеринарните друштва, сопствениците на животни, сопственици на објекти за одгледување и промет со животни, производство, обработка, преработка, промет и складирање на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и добиточна храна се должни да обезбедат здравствена заштита на животните и примена на мерки за откривање, спречување и искоренување на болести на животните согласно со овој закон.

Мерките за откривање, спречување и искоренување на болести на животните утврдени со овој закон, ги спроведуваат субјектите од ставот 1 на овој член, секој во рамките на своите права и обврски.

Мерките за откривање, спречување и искоренување на зоонозите на животните ги спроведуваат ветеринарните друштва кои ќе ги определи министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 6

Сопственикот на животните има право на остварување здравствена заштита на животните.

Слободен е изборот на доктор по ветеринарна медицина, освен за работите кои се однесуваат на спроведувањето на минимален задолжителен обем на здравствена заштита на животните од заразни болести.

Секој е должен да го чува здравјето на животните, како и здравјето на луѓето од болести кои се пренесуваат меѓу животните и од животните на луѓето и обратно.

Секој сопственик на животни е должен со животните да постапува хумано и да ги заштити од болки и правовремено да побара да им се укаже ветеринарно- здравствена помош.

Болното или повреденото животно, кога болеста или повредата е од таква природа, што животот на животното не може да се спаси треба безболно да се убие.

Објектите во кои се сместуваат животните мораат да бидат прилагодени да ги задоволуваат биолошките потреби на секоја категорија на животни.

На животните мора да им се обезбеди потребна хигиенски исправна добиточна храна и вода.

Забрането е мачење на животните во текот на одгледувањето, чувањето, користењето при работа и при обука (дресура).

Научно- истражувачки испитувања на животните можат да се вршат само во здравствено- медицински, ветеринарно- здравствени, фармацевтски и

други научни институции при што животните не смеат да се изложат на мачење.

Сопствениците на животни мораат да овозможат вршење на ветеринарно-санитарен преглед и контрола, како и земање на потребниот материјал за испитување и преземање на други мерки за заштита од заразни и други болести на животните, определени со овој закон.

Член 7

Здравствена заштита од јавен интерес се врши врз основа на дозвола во согласност со овој закон.

Вршењето на дејностите од јавен интерес за кои не е издадена дозвола ќе се обезбеди со основање на ветеринарно јавно претпријатие или на друг начин под услови утврдени со овој закон.

Член 8

Вршењето на ветеринарно- здравствената дејност се организира така што да обезбеди траен и непречен пристап на сите сопственици на животни до ветеринарните услуги и остварување на правото на минимален задолжителен обем на заштита од заразни болести на животните утврден со овој закон.

За обезбедување на минимален задолжителен обем на заштита на животните од болести, Република Македонија обезбедува средства на начин и под услови утврдени со овој закон.

Член 9

Спречување и искоренување на заразните и други болести на животните, во меѓународниот промет со животни, производи, сировини и отпадоци од животинско потекло како и предмети со кои можат да се пренесат заразни и други болести, се врши согласно со овој закон и со меѓународните договори.

II. ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНИТЕ

1. Мерки за здравствена заштита на животните

Член 10

Здравствената заштита на животните се спроведува заради одгледување на здрави животни и добивање на хигиенски исправни производи и сировини од животинско потекло, заштита на луѓето од зоонози и ветеринарно- здравствена заштита на животната средина и природата.

Член 11

Мерки за здравствена заштита на животните во смисла на овој закон се:

1. Спроведување на мерките за откривање, спречување на појава, сузбивање и искоренување на заразни болести на животните;
2. Сузбивање на зоонози;
3. Заштита на животните од други болести;

4. Спречување и откривање на контаминација на животни, производи и суровини од животинско потекло со контаминенти од биолошко и хемиско потекло;
5. Лекување на заболени животни, извршување на хируршки интервенции на животните и други работи во врска со здравствената заштита на животните;
6. Обезбедување на здрава репродукција и лекување на подмладокот на животните;
7. Спроведување на мерките за здравствена заштита при добивање и подготовка на семе за вештачко осеменување, добивање и пресадување на оплодени јајце клетки и ембриони, сместување и распределба на семе за вештачко осеменување и оплодени јајце клетки и ембриони, вештачко осеменување на животните и спречување и откривање на наследните болести кај животните;
8. Обезбедување на зоохигиенски и други ветеринарно- санитарни, техничко- технолошки услови за одгледување и зачувување на здравјето и правилна исхрана на животните;
9. Ветеринарно- здравствена заштита на животните;
10. Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација на животните, производите, суровините и отпадоците од животинско потекло, земјиштето, објектите, опремата и други предмети;
11. Ветеринарно- здравствена заштита на животната средина и природата, сврзана со примена на фармаколошки средства, одгледување и чување на животни и можни негативни влијанија на животната средина, обработка, преработка, складирање и промет на производи како и нештетно отстранување на мрши, конфискати и отпадоци од животинско потекло и
12. Ветеринарно- медицинско просветување на сопствениците на животните и на населението.

2. Здравствена заштита и животните од болести

Член 12

а) Заразни болести на животни, во смисла на овој закон се:

А. Особено опасни заразни болести

1. Африканска чума кај свињите - *Pestis africana suum*;
2. Белодробна зараза кај говедата - *Pleuropneumonia contariosa bovim*;
3. Болест на набрана кожа - *Dermatosis nodularia contagiosa*;
4. Везикуларно заболување кај свињите - *Morbus vesicularis suum*;
5. Везикуларен стоматит - *Stomatitis vesicularis*;
6. Говедска чума - *Pestis bovini*;
7. Класична чума кај свињите - *Pestis suum*;
8. Класична чума кај живината - *Pestis avium*;
9. Лигавка и шап - *Aphatae epizoticae*;
10. Њукастелска болест - *Morbus Newcastle*;
11. Овчи сипаници и козји сипаници - *Variolla ovina et variolla caprina*;
12. Син јазик - *Febris catarrhalis ovium / Blue tongue/*;
13. Треска на долината Рифт - *Hepatitis enzootica (Nekrotikarus)*;

14. Чума кај коњите - *Pestis equorum* и
15. Чума кај овците и козите - *Pestis ovis et capris*.

Б. Други заразни болести

1. Аујецкиева болест - *Morbus Aujeczks*;
2. Атрофичен ринит кај свињите - *Rhinitis atrophica suum*;
3. Акариоза кај пчелите - *Acariosis apium*;
4. Африканска сакагија - *Limhoangitis epizooticae*;
5. Беснило - *Rabies*;
6. Бруцелоза - *Brucellosis*;
7. Брливост кај пастрмките - *Mухomatosis salmonis*;
8. Белодробна стронгилоза кај овците - *Dyctiocaulosis*;
9. Белодробна аденоматоза кај овците - *Adenomatosis pulmonum episotica ovis*;
10. Вароза - *Varroosis apium*;
11. Вирусна хеморагична септикемија кај пастрмките - *Septicaemia haemorrhagica salmonis*;
12. Воспаление на меурот кај крапот - *Aerocistitis cyprini*;
13. Гамборова болест - *Morbus Gumboro*;
14. Генитална кампилобактериоза - *Vibrosis*;
15. Гангренозно воспаление на вимето кај овците - *Mastitis gangaenosa ovium*;
16. Гастрофилоза - *Gastrofilosis*;
17. Дизентерија кај свињите - *Dysentheria suum*;
18. Дурина - *Exanthema ciotale paraliticum*;
19. Ехинококоза - *Echinococcosis*;
20. Ензоотска леукоза кај говедата - *Leucoza enzotica bovini*;
21. Еритродерматит кај крапот - *Eritrodermatitis cyprini*;
22. Ентеротоксемија кај овците и заразен пролив кај јагнињата - *Enterotoxemia infectiosa ovium et dscenteria agnorum*;
23. Желудечно- цревна стронгилоза кај говедата и овците - *Strongylosis et trichistrongylosis ventriculi et intestini*;
24. Заразна некроза на панкреасот кај пастрмките - *Necrosis infectiosa pankreatica salmonis*;
25. Заразна фатеност кај свињите - *Encephalomyelitis enzootica suum*;
26. Заразна агалакција кај козите и овците - *Agalactia contagiosa caprina et ovium*;
27. Заразно пресушување на вимето кај кравите - *Mastitis enzootica bovum*;
28. Заразен ларинготрахеит кај живината - *Laryngotracheitis infectiosa gallinarum*;
29. Заразен бронхитис кај живината - *Bronhitis infectiosa avium*;
30. Заразен абортус кај овците - *Abortus chlamydialis ovium*;
31. Инфективна анемија кај коњите - *Anemia infectiosa equorum*;
32. Инфлуенца кај коњите - *Influenza equorum*;
33. Инфективен бовин ринотрахеит - инфективен пустуларен вулвовагинит - *Rhinotracheitis infectiosa et vulvovaginitis pustulosa infectiosa bovum*;
34. Кју треска - *Q ferbis*;
35. Колера кај живината - *Pasterlullosis avium*;

36. Краста кај домашните животни - Scabies;
37. Коњска вирусна ринопневмонија - Rhinopneumonia equi;
38. Лептоспироза - Leptospirosis;
39. Марекова болест - Neurolymphomatosis avium;
40. Микоплазмоза кај живината - Mycoplasmosis avium;
41. Миксоматоза - Muxomatosis;
42. Метилавост - Fasciolosis;
43. Микроспориоза - Microsporiosis;
44. Ноземоза кај пчелите - Nosemosis apium;
45. Полов егзантем кај коњите - Exanthema coitale vesiculosum equorum;
46. Пролетна виремија кај крапот - Viremia vernalis cyprini;
47. Пситакоза - Psitacosis;
48. Пироплазмоза - Piroplasmosis;
49. Паратуберкулоза - Paratuberculosis;
50. Респираторен и репродуктивен синдром кај свињите - Sindroma reproductivum et respiratorum suum;
51. Сакагија - Malleus;
52. Салмонелоза - Salmonellosis;
53. Специфичен везикуларен стоматит - Stomatitis vesicularia specifica;
54. Спонгиоформна енцефалопатија кај говедата - Encephalopathia spongiformis bovum;
55. Тифус кај живината - Thyphus avium;
56. Токсоллазмоза - Toxoplasmosis;
57. Трансмисивен гастроентерит кај свињите - Gastroenteritis virosa suum;
58. Трихинелоза - Trichinellosis;
59. Туберкулоза - Tuberculosis;
60. Туларемија - Tularemia;
61. Токсокариоза - Toxocariosis;
62. Трихофиција - Trichophytia bovis;
63. Фурункулоза кај пастрмките - Furunculosis salmonis;
64. Хеморагична септикемија кај говедата - Septicaemia haemorrhagica bovum;
65. Хеморагична болест кај зајациите - Morbus haemorrhagicus cuniculorum et leporum;
66. Црн пришт - Anthrax;
67. Цистицеркоза - Cisticercosis;
68. Чума кај пчелите - Pestis apium;
69. Шушкавец - Gangreana emphysematosa и
70. Шмркавица кај овците - Oestrosis.

Заразните болести од ставот 1 под А, точка 11 и 12 и под Б, точки 5, 6, 14, 19, 34, 36, 38, 47, 51, 52, 54, 55, 56, 58, 59, 60, 61, 62, 66 и 67 од овој член се зоонози.

Б) Други болести на животните во смисла на овој закон се:

Болести кај повеќе животински видови

1. Листериоза - Listeriosis;
2. Токсоплазмоза - Toxoplasmosis;

3. Мелиондоза - Melioidosis;
4. Ботулизам - Botulism;
5. Други инфекции предизвикани со клостриди - Other clostrial infections;
6. Други пастерелози - Other pasterulloses;
7. Актиномикоза - Actinomycosis;
8. Цревни салмонелозни инфекции - Intestinal Salmonella infections;
9. Кокцидиоза - Coccidiosis;
10. Дистоматоза, метилавост (метил на црниот дроб) - Distomatosis (liver fluke) и
11. Филарија, филаријаза - Filariasis.

Болести кај говедата:

1. Вирусен пролив кај говедата - Bovine virus diarrhoea;
2. Вибриозна дизентерија - Vibrionic dysentery и
3. Хиподермоза - Hypodermosis bovis.

Болести кај овците и козите:

1. Контагиозна-заразна ектима - Contagious pustular dermatitis;
2. Заразен пододерматитис / заразна кривотница кај овците - Paronychia contagiosa;
3. Заразна болест на очите кај говедата, овците и козите - Ophthalmia infectiosa;
4. Казеински (сираст) лимфанденит - Caseous lymphadenitis;
5. Овча шуга - Scabies ovis.

Болести кај коњите:

1. Полов егзем - Equine coital exanthema;
2. Улцеративен лимфангит - Lymphagitis ulcerosa и
3. Ждребечак (бутурос) - Adentitis equorum, contagiosa equorum;

Болест кај свињите:

1. Црвен ветар кај свињите - Erysipelas Suis;

Болести кај живината:

1. Инфективна коричка - Corica contagiosa;
2. Авијарен енцефаломиеелитис - Encephalomyelitis avium;
3. Спирохетоза кај живината - Spirochaetosis avium;
4. Салмонелоза кај живината (тифус кај пернатата живина - В 308 и бел пролив кај пилињата - В 313) - Salmonella gullinarum и Salmonella pullorum и
5. Леукоза кај живината - Leucosis avium.

Болест кај кучињата:

1. Штенечак (инфективна грозница кај кучињата) - Febris catarrhalis canum.

Член 13

Во случај на појава на друга заразна болест која не е наведена во членот 12 на овој закон, односно чиј причинител се уште не е утврден, а која брзо се шири и може да го загрози здравјето на животните, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, заради заштита од тие болести ќе нареди кои мерки од пропишаните со овој закон ќе се применат.

Член 14

Сопствениците на животни се должни да го известат надлежното ветеринарно друштво или Управата за ветеринарство ако се посомневаат дека постои опасност по здравјето на животните или за опасност од болест, да дадат податоци за здравствената заштита на животните и за спроведувањето на мерките од овој закон, како и да овозможат контрола на преземените мерки за пријавеното животно.

В) Мерки за откривање и спречување на појава на заразни болести

Член 15

Заради откривање и спречување на појава на заразна болест во зависност од нејзината природа и степенот на опасноста, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да нареди една или повеќе од следниве мерки:

1. Заштитна вакцинација;
2. Дијагностички и други испитувања;
3. Утврдување на причините на заболувањето и пцовисувањето;
4. Еутаназија во дијагностички цели;
5. Лабораториска анализа на сурови кожи на црн пришт;
6. Лабораториско испитување на водата;
7. Лабораториско испитување на добиточната храна во производството;
8. Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација;
9. Спроведување на зоохигиенски, зоотехнички и изолациски мерки;
10. Контрола на животните, производите и суровините од животинско потекло во производството и прометот;
11. Контрола на животните на саеми, пазари, пасишта, изложби, аукции, берза на животни и спортски натпревари;
12. Контрола на објектите за одгледување и сместување на животните;
13. Контрола на средствата и условите за превоз на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло;
14. Контрола на објектите за колење на животни, обработка, преработка, складирање и промет на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло;
15. Собирање и нештетно отстранување на мрши од животни, конфискати и отпадоци од животинско потекло;
16. Контрола во производството, прометот, употребата и складирањето на семе за вештачко осеменување и оплодени јајце клетки и ембриони;
17. Обележување на животните заради здравствена заштита;

18. Посебни услови, ограничување или забрана на увоз и транзит на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло;
 19. Ограничување или забрана на движење на животни и луѓе;
 20. Ветеринарно- санитарни прегледи и контрола на добиточна храна во производство, промет и употреба за исхрана на животните и
 21. Ветеринарно- медицинско просветување на сопственици на животните.
- Освен мерките од ставот 1 на овој член, во случај на појава на нова болест која не е утврдена со овој закон, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да нареди и други мерки и начин на нивно спроведување.

Член 16

Заради запознавање со заразните болести кај животните, нивното спречување и искоренување, за сопствениците на животни и лицата кои доаѓаат во непосреден допир со животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, мрши и конфискати, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство организира курсеви, издавање на брошури и дава информации преку средствата за јавно информирање во врска со заштитата од болести на животните.

Член 17

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство на крајот на секоја тековна година за наредната година, наредува преземање мерки за здравствена заштита на животните за определени заразни болести и определува рокови за спроведување на наредените мерки.

За спроведување на мерките од ставот 1 на овој член Владата на Република Македонија донесува годишна Програма за користење на средства за здравствена заштита на животните.

За здравствена заштита на животните за определени болести од членот 12 на овој закон, Владата на Република Македонија донесува повеќегодишна Програма за сузбивање и искоренување на болеста.

Сопственикот на животните ги поднесува трошоците за заштитна вакцинација, дијагностичко испитување и други трошоци настанати во врска со спроведувањето на мерките од ставот 1 на овој член, освен кога тие трошоци во согласност со овој закон се покриваат од Буџетот на Република Македонија.

Член 18

При појава на големи природни непогоди или епидемии кои можат да предизвикаат заболување на поголем број животни, Владата на Република Македонија може за територијата на Република Македонија или нејзин дел да предложи прогласување на вонредна состојба.

Во предлогот од ставот 1 на овој член, Владата на Република Македонија предлага мерки кои се однесуваат на:

1. Мобилизација на ветеринарните работници и други граѓани за спроведување на пропишаните мерки за здравствена заштита на животните;

2. Одземање и користење на лекови, опрема и превозни средства во согласност со посебните прописи и времена употреба на земјиштето и објектите за извршување на пропишаните мерки за здравствена заштита на животните и

3. Посебни задачи за ветеринарните друштва и други правни и физички лица за извршување на пропишаните мерки за здравствена заштита на животните, како и учество на органите за внатрешни работи, единиците на цивилната заштита и единиците на Армијата на Република Македонија. Владата на Република Македонија ги определува епизоотиолошките подрачја, односно епизоотиолошките единици во Република Македонија на кои се спроведуваат мерките од ставот 2 на овој член.

Член 19

Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација се врши во сите објекти, простории, превозни средства, на опремата и предметите кои подлежат на контрола на ветеринарна инспекција, како и објектите, пасиштата и други површини каде што животните постојано или повремено престојуваат или се движат.

Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација се врши заради спречување и сузбивање на заразните болести на животните и зоонозите, заштита на хигиенската исправност на производите и суровините од животинско потекло и добиточната храна, како и ветеринарна здравствена заштита на животната средина и природата од загадување со патогени микроорганизми и паразити.

Средствата за дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација мора да се користат во обем и на начин со кој нема да се загади животната средина и природата.

Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација од ставовите 1 и 2 на овој член во случај кога се задолжителни согласно со овој закон или ако се наредени од ветеринарниот инспектор, ги вршат ветеринарни друштва што ќе ги определи министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 20

Видовите и количествата на вакцини кои се потребни да се обезбедат за спречување на особено опасни заразни болести, како и ветеринарните друштва кои се должни да ги набават, складираат и да ја контролираат нивната имуногеност ги определува директорот на Управата за ветеринарство.

Средства за набавка, складирање и контрола на имуногеноста на вакцините од ставот 1 на овој член се обезбедуваат од Буџетот на Република Македонија.

Член 21

Управата за ветеринарство ја следи појавата и ширењето на заразните болести кај животните на територијата на Република Македонија и во другите држави и по потреба ја известува јавноста.

Член 22

Заради спречување и заштита од заразни болести кај животните сопствениците на животни се должни да ги преземаат следниве задолжителни општи превентивни мерки, и тоа:

1. Обезбедување на хигиенски исправна вода за напојување на животните;
2. Обезбедување и одржување на здравствени услови во објектите за одгледување на животни, во другите простории каде што се собираат животните, како и во испустите и местата каде што престојуваат животните и во непосредната околина на животните;
3. Обезбедување хигиена при породувањето на животните и при молзењето;
4. Придржување на ветеринарно- санитарниот ред на јавните места каде што се собираат и продаваат животните, во возилата за превоз на животните, производите, суровините и отпадоците од животинско потекло и добиточната храна, во објектите за одгледување на животните и на пасиштата, како и исполнување на техничко- технолошките услови во објектите за собирање и колење на животните, обработка, преработка, складирање на производите, суровините и отпадоците од животинско потекло и на добиточна храна;
5. Обезбедување на ветеринарно- санитарни услови за производство и промет на хигиенски исправни производи и суровини од животинско потекло;
6. Спречување да се внесуваат причинителите на заразни болести во објектите каде што се одгледуваат животните;
7. Преземање на ветеринарно- санитарни мерки во технологијата на интензивно одгледување на животни;
8. Нештетно отстранување на мршите, конфискати и отпадоците од животинско потекло, ѓубрето, осоката, компостот и отпадните води;
9. Вршење на превентивна дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација во објектите и на возилата;
10. Обележување на животните заради здравствена заштита и
11. Други мерки предвидени со овој закон.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство поблиску ги пропишува начинот за обезбедување на ветеринарно- санитарен ред на јавни места и техничко- технолошките услови што треба да ги исполнуваат објектите за собирање, продавање и колење на животни.

Член 23

Сопственикот на куче е должен во рок од осум дена да пријави набавка, отуѓување, губење, пцовисување, како и секоја друга промена во врска со чувањето на кучето, освен набавка на млади кучиња до четири месеци старост, кај ветеринарното друштво кое води регистар за кучиња за подрачјето на постојаното место на живеење на сопственикот на кучето.

За да се спречи појавата на беснило, заразни и други болести што ги пренесуваат кучињата се врши задолжителна регистрација, заштитна вакцинација и дехелминтизација на кучињата.

Сопственикот на куче е должен во рокот определен согласно со членот 17 став 1 на овој закон, да го донесе кучето на место што ќе го определи ветеринарното друштво, заради регистрација, вакцинација и дехелминтизација.

Ветеринарното друштво води регистар за регистрираните кучиња и евиденција за извршената вакцинација и дехелминтизација и на сопствениците им издава регистаркартица.

Регистрираните и вакцинираните кучиња мораат да носат значка и да бидат врзани. Не мораат да бидат врзани ловечките кучиња за време на ловот, овчарските кучиња кога се движат со стада ако се оддалечени 500 метри од населеното место.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува формата на значката за регистрираните и вакцинираните кучиња за секоја година, формата и содржината на регистарската картица и содржината и начинот на водењето на регистарот за регистрираните кучиња.

Член 24

Кучињата што не се регистрирани и вакцинирани и не се врзани се одземаат и еутанизираат на сметка на сопственикот, а кучињата скитници се еутанизираат на сметка на општината, односно на градот Скопје.

Општината, односно градот Скопје го определува правното лице кое ќе врши собирање и нештетно отстранување на животински мрши, еутаназија на кучиња и мачки скитници и на други животни од подрачјето на општината, односно градот Скопје и гради објекти за времено згрижување (азил) на животните скитници.

Правното лице од ставот 2 на овој член е должно при еутаназија на животните скитници или за намалување на нивната популација да применува методи во согласност со меѓународните стандарди за заштита на животните.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува постапката и начинот на еутаназија на нерегистрирани и невакцинирани кучиња и мачки скитници и техничко-технолошките услови што треба да ги исполнуваат објектите на правните лица од ставот 2 на овој член.

Член 25

Во зависност од епизоотиолошката состојба се врши превентивна вакцинација на мачки и други домашни животни и перорална вакцинација на лисици и други диви животни потенцијални пренесувачи за ширењето на беснило.

Г) Мерки за сузбивање и искоренување на заразни болести кај животните

Член 26

Ако се појави заразна болест или се појават знаци врз основа на кои се сомнева дека животното е заболено или пцовисано од заразна болест, сопственикот на животното е должен да го извести ветеринарното друштво

од епизоотиолошката единица каде што заболело, односно пцовисало животното.

Сопственикот на животното е должен да спречи пристап на други животни и луѓе кон болното односно пцовисаното животно, стадото, јатото, пчелните семејства, рибниците, како и кон објектите каде што се наоѓаат животните.

Ветеринарното друштво од ставот 1 на овој член кога ќе утврди или се посомнева на заразна болест е должно да преземе ветеринарно- санитарни мерки пропишани со овој закон за да се спречи ширењето на болеста, односно да се спречи прометот со заразени животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло.

Во случаите определени согласно со членот 17 став 1 од овој закон, дијагнозата за заразна болест мора да се потврди со лабораториски наод на причинителот.

Ветеринарното друштво од ставот 1 на овој член е должно веднаш да ја извести Управата за ветеринарство за појавата на заразна болест односно за сомневањето за заразна болест и за преземените ветеринарно- санитарни мерки.

Член 27

При сомневање на заразна болест, ветеринарното друштво мора да зема и испраќа материјал за лабораториско испитување во ветеринарен институт или овластена дијагностичка лабораторија.

Ако ветеринарното друштво од ставот 1 на овој член не испрати материјал тоа ќе го стори ветеринарниот инспектор на сметка на ветеринарното друштво.

Ветеринарното друштво или ветеринарниот инспектор кој испраќа материјал на испитување од ставовите 1 и 2 на овој член и овластената дијагностичка лабораторија, односно ветеринарниот институт мора да обезбедат превоз на материјалот на начин со кој нема да се предизвика опасност од ширење на заразната болест.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува начинот и постапката на земање и испраќање на материјал од ставот 1 на овој член.

Член 28

Ветеринарниот институт или овластената дијагностичка лабораторија која го испитувала материјалот, за резултатот од испитувањето се должни веднаш а најдоцна во рок од 24 часа од добивањето на резултатот да ги извести Управата за ветеринарство, ветеринарниот инспектор и ветеринарното друштво кое го испратило материјалот за испитување.

За појавата на заразна болест која е зооноза, ветеринарниот институт или овластената дијагностичка лабораторија која го извршила испитувањето, се должни да го известат и Министерството за здравство.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство за појавата и опасноста од заразната болест го известува населението од подрачјето на општината односно градот Скопје, Министерството за одбрана, правните и физички лица кои вршат одгледување и промет на животни и ги запознава

со мерките што треба да ги преземат за да може да се спречи ширењето на заразната болест.

Член 29

Кога ќе се утврди постоење на заразна болест и додека трае опасноста од заразна болест, ветеринарниот инспектор во зависност од природата на заразната болест и степенот на опасноста, во заразеното односно во загрозеното подрачје на сопствениците им наредува преземање на една или повеќе од следниве мерки:

1. Издвојување на здравите од болните и сомнителните животни;
2. Затворање на болните и сомнителните животни;
3. Затворање на заразените или сомнителните дворни места или објекти и забрана на внесување, или изнесување на животни во или од заразените или сомнителните дворни места или објекти;
4. Забрана или ограничување на движењето и прометот (продажба) на животни;
5. Забрана или ограничување на изнесување, односно промет на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, на добиточна храна, суровини кои служат за производство на добиточна храна и на други предмети со кои може да се пренесе заразна болест;
6. Забрана на одржување и настапување на саеми, пазари, изложби, спортски натпревари и други јавни смотри на животни;
7. Колење или еутаназија на заболени или сомнителни животни;
8. Забрана на колење на заболени или сомнителни животни;
9. Забрана на колење на копитари, чапункари, перната живина и куникули;
10. Забрана на издавање на уверенија за здравствената состојба на животните;
11. Попис и обележување на животните заради здравствена заштита;
12. Забрана или ограничување на одгледување, чување на животни во определени објекти за определено време;
13. Забрана или ограничување на производство, складирање, промет и употреба на семе за вештачко осеменување и оплодени јајце клетки и јајца за инкубирање;
14. Забрана на природен пропуст и кастрација на заразените или сомнителните животни;
15. Превентивно вакцинирање, дијагностички испитувања и лекувања на животни;
16. Ставање под контрола на заразени и сомнителни стада кои се напасуваат на пасишта;
17. Забрана, ограничување или зголемен отстрел на дивеч;
18. Систематско сузбивање на преносители (вектори) на заразни болести;
19. Затворање на мачки и кучиња (домашни миленици);
20. Еутаназија на мачки и кучиња скитници;
21. Термичка обработка на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло кои се контаминирани или се сомнева дека се контаминирани со причинители на заразни болести;

22. Уништување на контаминирани предмети, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и добиточна храна со која може да се пренесе заразна болест;

23. Забрана на употреба на контаминирани објекти и опрема и

24. Дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација на објектите за одгледување на животни, трлата, дворовите, просториите во кои се наоѓаат инкубатори, објектите за обработка, преработка, складирање и промет на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и на други места на кои се наоѓале заболени или пцовисани животни и предмети што биле во допир со нив.

Мерките од ставот 1 на овој член можат да се наредат и кога постои непосредна опасност од појава на заразна болест.

При појава на особено опасни заразни болести може да се нареди и привремена забрана на работа во објектите во кои се преработуваат или складираат производи, суровини или отпадоци од животинско потекло или добиточна храна.

Ако се појават особено опасни заразни болести одделни мерки од ставот 1 на овој член мора да се применат на подрачјето од најмалку 10 км околу жариштето на заразата во зависност од конфигурацијата на теренот, видот на заразната болест, биолошките фактори и начинот на одгледување на животните.

Член 30

Заради спречување на внесување и ширење на заразните болести кај животните од други земји и за нивно искоренување во Република Македонија, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да:

1. Нареди ставање на определен дел од границата на Република Македонија под постојан ветеринарно- санитарен надзор и спроведување на одделни мерки пропишани со овој закон во граничните општини;

2. Го ограничи или забрани увозот или превозот (транзитот) на пратки на животни, производи, суровини, отпадоци од животинско потекло и други предмети преку територијата на Република Македонија, со кои може да се пренесува заразна болест и ако постои опасност со увозот или превозот болеста да се внесе во Република Македонија;

3. Нареди дезинфекција на возилата кои влегуваат во Република Македонија, а за патниците задолжително поминување преку дезинфекциона бариера и

4. Да го ограничи или да им забрани на лица преминување на државната граница во двата правца во соработка со министерот за внатрешни работи, ако во граничната општина на Република Македонија или во соседна земја се појави и шири особено опасна заразна болест.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ќе го определи ветеринарното друштво што ќе врши дезинфекција од ставот 1 точка 3 на овој член.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ќе ги пропише техничко- технолошките услови, барања и правила за изградба на дезинфекциона бариера и начинот на вршење на дезинфекција.

Член 31

Управата за ветеринарство, ветеринарните друштва, ветеринарниот институт и овластените дијагностички лаборатории ја следат и проучуваат епизоотиолошката состојба во Република Македонија и преземаат мерки во согласност со обврските определени од Меѓународната канцеларија за епизоотии.

Управата за ветеринарство води евиденција, подготвува месечни извештаи за појавата и ширењето на заразните болести кај животните во Република Македонија и ги доставува до Меѓународната канцеларија за епизоотии.

Начинот на водење на евиденција, пријавување и одјавување на заразните болести, обрасците за месечни и годишни извештаи ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 32

Се смета дека заразната болест престанала кога по лекувањето, уништувањето или пцовисувањето на последното заболено животно и по завршената дезинфекција изминал најдолгиот инкубационен период за соодветната заразна болест.

III. ВЕТЕРИНАРНО- САНИТАРНА ПРЕВЕНТИВА ВО ПРОМЕТОТ И ПРОИЗВОДСТВОТО

1. Ветеринарно- санитарен преглед и контрола во внатрешниот промет

Член 33

Во внатрешниот промет сопственикот на животни е должен за копитари, чапункари, перната живина, собни птици, куникули, риби од рибници и од одгледувалишта, пчелни семејства и матици, неотстрелан ловен дивеч, кучиња, мачки, животни со благородни крзна да има и на барање од овластеното лице да покаже уверение за здравствената состојба на животното (во натамошниот текст: уверение).

Сопственикот на животни мора да има уверение од ставот 1 на овој член и тоа:

1. За копитари и чапункари, ако:

- животните ги испраќа со превозно средство или пеш надвор од епизоотиолошкото подрачје;
- нема постојано живеалиште;
- ги продава или на друг начин ги отуѓува животните;
- животните ги испраќа на саеми, пазари и други места за продажба, изложби, спортски натпревари и други јавни смотри каде што се собираат животните и
- животните ги испраќа во кланица заради колење.

2. За перната живина, собни птици, куникули, неотстрелан ловен дивеч и животни со благородни крзна, ако:

- животните ги испраќа во кланица заради колење;

- животните ги испраќа надвор од епизоотиолошкото подрачје и
- животните ги продава или на друг начин ги отуѓува.

3. За риби од рибници или од водите од одгледувалишта ако:

- ги испраќа надвор од епизоотиолошкото подрачје и
- ги продава или на друг начин ги отуѓува.

4. За пчелни семејства и матици, ако:

- ги испраќа надвор од епизоотиолошкото подрачје и
- ги продава или на друг начин ги отуѓува.

5. За кучиња и мачки, ако:

- ги испраќа на саем, изложба, спортски натпревари или на други јавни смотри и

- ги продава или на друг начин ги отуѓува, освен за кучиња и мачки во придружба на сопственикот во внатрешен или меѓународен промет или во случај на привремена промена на местото на престојот, сопственикот на овие животни не мора да има уверение од ставот 1 на овој член, туку мора да има меѓународно уверение за извршени вакцинации.

Меѓународно уверение за извршени вакцинации за кучиња и мачки издава ветеринарно друштво определено од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

За издадените меѓународни уверенија за извршени вакцинации за кучиња и мачки се води регистар.

Образецот на меѓународно уверение за извршени вакцинации за кучиња и мачки и содржината и начинот на водење на регистарот од ставовите 3 и 4 на овој член ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Со уверението од ставот 1 на овој член се потврдува дека во местото на потеклото или на престојот на животните од ставот 1 на овој член не е утврдено дека постои заразна болест која можат да ја пренесат тие животни, дека се преземени наредените превентивни мерки и други дијагностички испитувања, и дека животните за колење се опфатени со планираните испитувања на биолошки остатоци, причинители на болести кај животните, загадувачите на добиточната храна, исцедокот и телесните течности на животните, нивните ткива и органи, како и производите и суровините од животинско потекло.

Уверението од ставот 1 на овој член го издава ветеринарно друштво определено од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

За издаденото уверение од ставовите 1 и 3 на овој член и извршените промени, определеното ветеринарно друштво води евиденција.

Уверението од ставовите 1 и 3 на овој член се издава за време од десет дена.

Уверението од ставовите 1 и 3 на овој член не смее да се издава, ако во местото на потеклото на животните е утврдено дека постои заразна болест што може да се пренесе со тој вид на животни.

Животните мора да бидат обележани заради утврдување на нивната здравствена состојба на определен начин.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува образецот за уверението од ставовите 1 и 3 на овој член и начинот на

обележувањето на животните заради здравствена заштита и водење евиденција од ставот 8 и 11 на овој член.

Член 34

Ветеринарно- санитарниот преглед е задолжителен при товарање, претоварање и растоварање на пратки на животни, производи (освен конзерви), суровини и отпадоци од животинско потекло, мрши, конфискати од животинско потекло, шталско гудре, осока и компост коишто се испраќаат со превозни средства надвор од епизоотиолошкото подрачје, како и за копитари и чапункари кои се тераат пеш надвор од епизоотиолошкото подрачје.

Сопствениците или превозниците на пратките од ставот 1 на овој член се должни најмалку 24 часа пред товарањето, претоварањето и растоварањето на пратките да поднесат барање до ветеринарниот инспектор на епизоотиолошкото подрачје за да изврши ветеринарно- санитарен преглед.

По извршениот ветеринарно- санитарен преглед при товарање на пратки се издава потврда за здравствената состојба на пратката, а за животните од членот 33 ставот 1 на овој закон не се издава потврда туку на грбот на уверението се потврдува дека е извршен задолжителен преглед.

Забрането е товарање, претоварање и растоварање на пратки од ставот 1 на овој член, движење на копитари и чапункари ако при задолжителниот ветеринарно- санитарен преглед се утврди или посомнева дека: пратката е заразена со заразна болест; потекнува од заразено подрачје; ако нема уверение од членот 33 ставот 1 на овој закон; ако превозното средство не ги исполнува пропишаните ветеринарно- санитарни услови или ако пратката не ги исполнува пропишаните хигиенско- технички услови.

Ќе се забрани промет и истовар на пратки од ставот 1 на овој член, ако при задолжителниот ветеринарно- санитарен преглед и контрола се утврди дека: пратката нема уверение за здравствената состојба на животните или друга потврда за хигиенската исправност на пратката пропишана со овој закон; уверението или потврдата имаат недостатоци односно ако неправилно се пополнети и заверени, се нечитливи и не овозможуваат идентификација на животните или на производите од животинско потекло; ако уверението или потврдата се издадени од неовластено лице, ако не е извршена или неправилно е извршена заверката на товарниот лист при утоварот на животните или ако пратката е донесена од непознато епизоотиолошко подрачје или ако пратката потекнува од подрачје со непозната епизоотиолошка состојба.

При превозот со железница, камиони и други превозни средства е дозволено товарање, претоварање или растоварање на пратка на животни само на места што ги исполнуваат пропишаните техничко- технолошки услови, барања и правила.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на товарање, претоварање и растоварање на пратки од ставот 1 на овој член, техничко- технолошките услови кои треба да ги исполнуваат превозните средства и образецот на потврдата за здравствената состојба

на пратката од ставот 3 на овој член по претходно добиено мислење од Министерството за сообраќај и врски.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува техничко-технолошките услови што мора да ги исполнува местото на кое се врши товарање, претоварање и растоварање на пратките од ставот 5 на овој член по претходно добиено мислење од министерот за сообраќај и врски.

Член 35

Ветеринарниот инспектор ако утврди дека пратките се пуштени во промет спротивно на одредбите на членовите 33 и 34 од овој закон, а животните не покажуваат сомневање или знаци на заразна болест, како и дека животните или животинските производи не потекнуваат од заразено или од подрачје сомнително на зараза ќе нареди на трошок на сопственикот на пратката да се извршат следниве мерки:

1. Истоварање на животните кои не покажуваат сомневање или знаци на болест, со одредување на местото и условите на карантинот во кои ќе бидат сместени животните, односно местото и условите за привремено сместување на производите од животинско потекло и пропишување на видот на прегледот и дијагностичкото испитување и

2. Животните да се упатат за колење во најблиската кланица ако во моментот нема објекти за карантин или ако таквото решение е поевтино, а не постојат причини за забрана на колење на тие животни.

Ветеринарниот инспектор ако утврди дека пратката е ставена во промет спротивно на членот 34 од овој закон, за која се утврди дека при задолжителната ветеринарно санитарна контрола пратката потекнува од заразено подрачје односно дека се сомнева на заразна болест односно дека животните се заразени при што не е дозволено колење, ќе нареди еутаназија на животните, нештетно уништување на мршите односно нештетно отстранување на производите од животинско потекло, конфискати и отпадоци од животинско потекло на трошок на сопственикот.

Член 36

Превозните средства со кои се превезуваат пратките од членот 34 став 1 на овој закон, пред товарањето и по растоварањето мора да бидат исчистени и дезинфицирани под ветеринарно-санитарна контрола.

Потврда за извршената дезинфекција на превозните средства издава ветеринарно друштво што ја извршило дезинфекцијата.

Животните при превозот не смеат да се изложуваат на мачење.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на дезинфекција на превозните средства со кои се превезуваат пратките од членот 34 став 1 на овој закон.

Член 37

Сопствениците и превозниците за пратките од членот 34 став 1 на овој закон, на барање на ветеринарниот инспектор или на барање на службеното лице на Министерството за внатрешни работи, се должни да

покажат уверение или ветеринарна потврда за здравствената состојба на пратката од членот 34 став 3 на овој закон.

Ако при контролата се утврди дека сопствениците и превозниците од ставот 1 на овој член немаат уверение или ветеринарно- санитарна потврда за хигиенска исправност на пратката, ако животните не се обележани или ако пратката потекнува од заразено или загрошено подрачје, службеното лице на Министерството за внатрешни работи таквата пратка ќе ја задржи и за тоа ќе го извести ветеринарниот инспектор на подрачјето каде што пратката е затекната.

Член 38

Превозникот или службеното лице на Министерството за внатрешни работи мора да ја пријават сообраќајната незгода при превозот на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло на најблиското ветеринарно друштво.

Службеното лице на Министерството за внатрешни работи му помага на ветеринарниот инспектор при вршењето на задачите при сообраќајна незгода за време на пренос на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло.

Ветеринарното друштво или ветеринарниот инспектор кои при вршењето на своите задачи или при спроведувањето на мерките се сретнуваат со физички отпор или со пречки при извршувањето на своите задачи или ако таков отпор и пречење основано се очекува, можат да бараат помош од Министерството за внатрешни работи.

Известеното ветеринарно друштво од ставот 1 на овој член мора да обезбеди ветеринарна- медицинска помош на повредените животни, со стручни упатства да определи мерки потребни за обезбедување на повредените животни, производите, суровините и отпадоците од животинско потекло, мерки за заштита на животната средина и да организира превоз на мршите.

Најблиската кланица од местото на сообраќајната незгода мора да обезбеди превоз на повредените животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло на сметка на сопственикот.

Член 39

За организирање на натпревари, изложби, оценување, за внесување на животни во зоолошка градина, за разни приредби на патувачки животни (циркуси, патувачки зоолошки градини и слично) и за организирање продажба на животни (сајмиште, добиточни пазари и слично), како и продажба на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло надвор од деловните простории, потребно е претходно да се добие согласност од Управата за ветеринарство.

2. Ветеринарно- санитарен преглед и контрола во прометот преку границата на Република Македонија

Член 40

На ветеринарно- санитарен преглед и контрола во прометот преку границата на Република Македонија, подлежат пратките на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, пратки кои содржат состојки од животинско потекло, семе за вештачко осеменување, оплодени јајце клетки и ембриони, добиточна храна, шталско ѓубре, осока, компост и друга предмети со кои може да се пренесува заразна болест, кои се извезуваат, увезуваат или се превозуваат - транзитираат и се товарат, претовараат и растовараат на пропишан начин.

Ветеринарно- санитарен преглед и контрола на пратките кои се увезуваат, извезуваат и транзитираат врши ветеринарен инспектор на граничен премин.

Ветеринарно- санитарен преглед и контрола на пратките од ставот 1 на овој член се задолжителни заради заштита на здравјето на луѓето и животните, контрола на објектите на граничните премини и превозните средства преку кои можат да се пренесат заразни болести на животните.

За пратките кои се увезуваат, покрај ветеринарно- санитарниот преглед на граница, преглед се врши и на местото на царинењето, на местото на истоварот и во објектите кои се одредени за карантин.

Одредбите за ветеринарно- санитарен преглед од членовите 33 и 34 на овој закон се применуваат и при увозот, извозот и транзитот на пратки од ставот 1 на овој член.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на вршењето на прегледот од ставовите 2, 3 и 4 на овој член.

Член 41

Пратките од членот 40 став 1 на овој закон мора да бидат поединечно обележани на пропишан начин, а контејнерите, палетите, пакетите со производи и суровини од животинско потекло, базени со жива риба, амбалажа со натоварени жаби, полжави, ракови, желки, пијавици, свилени буби, школки и ежеви мора да бидат обележани согласно со одредбите на овој закон со пропишана етикета со втиснат жиг на ветеринарниот инспектор и со ветеринарен контролен број на објектот во кој се произведени, складирани и пакувани.

На ветеринарно- санитарен преглед и контрола не подлежат производите од животинско потекло во личниот багаж на патниците или кои се испраќаат во пакети, во тежина до еден килограм, наменета за лична потрошувачка ако потекнуваат од земја или подрачје на земјата од каде што не е забранет увозот или превозот.

Ако се работи за појава на заразна болест во некоја земја, на ветеринарно- санитарна контрола подлежат и производите од животинско потекло во личниот багаж на патниците и личниот багаж на сопственикот на превозното средство кој се внесува од таа земја.

Во случај од ставот 3 на овој член, патниците и сопственикот на превозното средство се должни производитите од животинско потекло во личниот багаж да ги пријават на ветеринарниот инспектор на граничниот премин за да се изврши ветеринарно- санитарна контрола.

Член 42

Увозникот, шпедитерот и превозникот кои вршат превоз со железница, брод, авион, или со други превозни средства мораат за секоја добиена пратка од членот 40 став 1 на овој закон да поднесат писмено барање до ветеринарниот инспектор на граничниот премин заради вршење на задолжителен ветеринарно- санитарен преглед на пратката.

Член 43

При увозот, извозот и транзитот, пратките од членот 40 став 1 на овој закон мора да имаат пропишано меѓународно ветеринарно уверение, со кое се потврдува: потеклото, идентитетот на пратката, местото на дестинација (одредиштето), регистарскиот број на превозното средство и здравствената состојба (исправност) на пратката, освен ако поинаку не е определено со меѓународен договор.

Меѓународното ветеринарно уверение од ставот 1 на овој член мора да биде оригинално издадено на денот на натоварот на пратката, за еден вид на животни, производи или суровини од животинско потекло, за еден увозник (примател на пратката) заверено на пропишан начин, означено со сериски број, напишан на јазикот на земјата од каде што потекнува пратката, односно на јазикот на земјата на крајната дестинација на пратката, а за пратките што се превозуваат, уверението може да биде напишано на англиски јазик или други јазици кои се службено прифатени во меѓународниот промет.

По исклучок од ставот 2 на овој член може да се користи и заверена и означена фотокопија на оригиналното меѓународно уверение, кога пратката во целост или во делови се испраќа од царинското или друго складиште каде што била привремено сместена под надзор на ветеринарниот инспектор на граничниот премин и под царински надзор.

За увезените пратки и пратките во транзит од членот 40 став 1 на овој закон, ветеринарен инспектор на граничниот премин издава повратница (пропратница), со која ветеринарниот инспектор на местото на растоварот ќе потврди дека пратката е растоварена на местото на крајната дестинација, или дека пратката ја поминала границата на излезниот граничен премин.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува образецот на меѓународното ветеринарно уверение од ставот 1 на овој член и образецот на повратницата од ставот 4 на овој член.

Член 44

Пратките од членот 40 став 1 на овој закон, наменети за извоз, увоз и превоз на граничниот премин во случај на потреба можат да се претовараат и складираат само по извршениот ветеринарно- санитарен преглед од ветеринарниот инспектор на граничниот премин.

За пратките од ставот 1 на овој член, ветеринарниот инспектор на граничниот премин го заверува меѓународното ветеринарно уверение издадено при утоварот, навезувајќи ги причините за претоварот и складирањето, времето и условите на складирањето и регистарскиот број на превозното средство.

Објектите за сместување на животни (карантински штали) и складовите за сместување на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло на граничниот премин мора да ги исполнуваат техничко-технолошките услови што ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 45

Увозот, транзитот и складирањето на пратките на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна (слама, сено и друго), семе за вештачко осеменување, оплодени јајце клетки и ембриони, шталско ѓубре, осока, компост и други предмети, со кои може да се пренесе заразна болест, го одобрува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство со решение, со кое за секој поединечен случај ќе утврди дека не постојат ветеринарно-санитарни пречки за нивниот увоз, транзит и складирање согласно со одредбите на овој закон.

Во решението од ставот 1 на овој член се определуваат и ветеринарно-санитарните услови за увоз и транзит и се наложува на увозникот да ја даде на испитување или да ја задржи во карантин пратката, или да определи други превентивни мерки.

Увозот и транзитот на пратките од ставот 1 на овој член не се одобрува ако во државата извозничка или во државите низ кои се одвива транзитот на пратката има заразна болест и ако постои опасност заразната болест да се пренесе во Република Македонија.

За увоз на неавтохтони видови на животни кои живеат на слобода, увозникот мора да добие претходна согласност од Управата за ветеринарство.

Увоз и внесување на живи микроорганизми патогени за животните (бактерии, вируси, габи, екто и ендопаразити) е забранет.

По исклучок од ставот 5 на овој член министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да одобри на научни установи увоз на патогени микроорганизми за научни и истражувачки цели.

Научните установи се должни да водат евиденција за увезените микроорганизми од ставот 6 на овој член.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува поблиските техничко-технолошки услови за увоз на микроорганизми од ставот 6 на овој член, начинот на нивното чување и користење, како и начинот на водење на евиденција на увезените микроорганизми.

Член 46

Не се дозволува увоз на производи од животинско потекло кои не се произведени во извозни објекти регистрирани од страна на надлежниот орган на земјата извозничка.

Член 47

При прегледот од членот 40 став 2 на овој закон, ветеринарниот инспектор на граничниот премин, ако се посомнева во здравствената исправност на пратката е должен да зема мостри од производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и добиточна храна кои се увезуваат, без надоместок заради лабораториско испитување и утврдување на ветеринарно-санитарна исправност на пратката.

Ветеринарниот инспектор на граничниот премин зема мостри од членот 40 став 2 од пратки за кои е издадено решение од Управата за ветеринарство. Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на земање мостри за испитување на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и од добиточна храна при увозот и начинот за одземање и нештетно уништување на производите, суровините и отпадоците од животинско потекло и добиточна храна од лицата кои ја поминуваат границата.

Член 48

Увоз, транзит и извоз на пратките од членот 40 став 1 на овој закон се дозволени само на граничен премин што го определува Владата на Република Македонија.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува техничко-технолошките услови што треба да ги исполнуваат објектите за ветеринарно-санитарна контрола на граничниот премин од ставот 1 на овој член.

Член 49

Увозникот увезените животни по увозот мора да ги држи во карантин, во кој ќе се извршат сите испитувања и ќе се исполнат другите услови, определени согласно со членот 45 ставови 1 и 2 од овој закон.

Местото на карантинот, видот на испитувањата и времетраењето на карантинот, како и ветеринарното друштво кое ќе ги спроведе мерките предвидени за карантин ги определува директорот на Управата за ветеринарство.

Република Македонија обезбедува средства за изградба, опремување и одржување на карантин од ставот 2 на овој член.

По исклучок од ставот 1 на овој член за животните што се увезуваат за учество на спортски натпревари, циркуски и други приредби, изложби или саеми, кучиња и мачки и други домашни миленици во придружба на сопственици при престојот во траење од најмногу 15 дена, како и за копитарите, чапункарите, пернатата живина и куникулите што се увезуваат за да се заколат непосредно по увозот, во решението може да се определи дека не мораат да бидат во карантин, ако епизоотиолошката состојба во земјата извозничка е таква што нема опасност од внесување на заразни болести во Република Македонија.

Животните од ставот 4 на овој член кои се увезуваат за колење, мораат да се заколат во рок не пократок од 24 часа и не подолг од три дена од влегувањето во Република Македонија во кланица за колење на животни

од увоз која ги исполнува техничко- технолошките услови што ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 50

За пратките на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна, семе за вештачко осеменување, оплодени јајце клетки и ембриони, како и други предмети со кои може да се пренесе заразна болест кои се увезуваат во слободните и царинските зони и царинските складови, соодветно се применуваат одредбите од овој закон кои се однесуваат на увоз на овие пратки.

Производите, суровините и добиточната храна од ставот 1 на овој член во слободните и царински зони и царинските складови, се складираат, пакуваат, преработуваат и обработуваат под ветеринарно- санитарна контрола на ветеринарниот инспектор на граничниот премин.

Член 51

Трошоците настанати заради применување на мерките при увозот, извозот и превозот на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна, семе за вештачко осеменување, оплодени јајце клетки за оплодување на животни и други предмети со кои може да се пренесува заразна болест, трошоците на карантинот и на продолжениот карантин и трошоците настанати со применување на мерките во карантинот ги плаќа увозникот, извозникот, односно превозникот.

Член 52

Службеното лице на Царинската управа е должно на граничниот премин да ја пријави секоја пратка на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, семе за вештачко осеменување и оплодени јајце клетки, риби, ракови, школки, полжави и жаби и нивните производи, диви животни, добиточна храна и адитиви за добиточна храна, при увоз, извоз и транзит на ветеринарниот инспектор на граничниот премин и не смее да отпочне царинска постапка без негово присуство.

Член 53

Службеното лице на Министерството за внатрешни работи и службеното лице на Царинската управа во рамките на своите надлежности спречуваат недозволен премин, односно превоз на пратки надвор од определените гранични премини.

Пратките од членот 45 на овој закон кои доаѓаат на територијата на Република Македонија надвор од определените гранични премини, органите од ставот 1 на овој член ги задржуваат и за тоа ја известуваат надлежната ветеринарна инспекција, или ги упатуваат на определен граничен премин, ако превозникот од незнаење или друга оправдана причина се упатил на погрешен граничен премин.

Со пратките од ставот 2 на овој член се постапува согласно со овој закон и со меѓународните договори.

3. Ветеринарно- санитарен преглед и контрола на животните за колење, производи и суровини од животинско потекло наменети за јавна потрошувачка

Член 54

Ветеринарно- санитарен преглед и контрола се задолжителни за копитарите, чапункарите, пернатата живина и куникулите пред колењето, како и за месото од копитарите, чапункарите, пернатата живина, куникулите и дивечот, рибите, млекото и јајцата, производите од месо, риби, млеко и јајца, медот, раковите, школките, полжавите и жабите и производите од ракови, школки, полжави и жаби наменети за јавна потрошувачка.

Прегледот од ставот 1 на овој член е задолжителен и за објектите и опремата за колење на животни, за објектите и опремата за обработка и преработка на месо, млеко, риби, ракови, школки, полжави, жаби, мед и јајца, за објектите и опремата за нивно складирање, ладење и смрзнување, како и за суровините и додатоците кои се употребуваат за обработка и преработка на производи од животинско потекло во тие објекти.

Ветеринарно- санитарниот преглед и контрола на животните за колење како и на производите и суровините од ставовите 1 и 2 на овој член кои се наменети за јавна потрошувачка се врши во кланица, односно на местото на производството, а инспекциската контрола на производите и суровините од животинско потекло се врши на местото на складирање, во продавниците, на пазарите и на други продажни места.

За извршените прегледи и контроли од ставовите 1, 2 и 3 на овој член ветеринарниот инспектор води службена евиденција.

Ветеринарните работници, сопствениците на животни и правните и физичките лица сопственици на објекти од ставот 2 на овој член, се должни да ги спроведуваат пропишаните превентивни мерки со цел да ги заштитат производите, суровините од животинско потекло и добиточната храна од штетни материји.

Сопственикот, односно правното лице е должно на ветеринарниот инспектор да му обезбеди простории и потребна опрема во објектите од ставот 2 на овој член за вршење на преглед и контрола.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ќе го пропише начинот на вршење на ветеринарно- санитарниот преглед и контрола и начинот на водење на евиденција од ставот 4 на овој член, и минимум техничко- технолошките услови што треба да ги исполнуваат просториите и опремата од ставот 6 на овој член.

Член 55

Чапункарите и копитарите мораат да бидат прегледани пред и по колењето, дивечот по отстрелот, кога нивното месо е наменето за јавна потрошувачка, говедата, биволите и копитарите кога нивното месо е наменето за сопствена домашна потрошувачка, а при епизоотии на заразни болести прегледот е задолжителен и за овците, козите и свињите пред и по

колењето кога нивното месо е наменето за сопствена домашна потрошувачка или за исхрана на животни.

Сопственикот на животни од ставот 1 на овој член е должен во рок од 24 часа пред колењето на животното за тоа да го извести ветеринарниот инспектор.

Ако копитарите и чапункарите се заклани принудно, прегледот е задолжителен по колењето иако месото е наменето за сопствена домашна потрошувачка или за исхрана на животни.

При колењето на копитари и чапункари од нужда прегледот пред и по колење е задолжителен иако нивното месо е наменето за сопствена домашна употреба или за исхрана на животни.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува прегледот и начинот на колење на животни од нужда и принудно колење од ставовите 3 и 4 на овој член.

Член 56

Корисниците на дивечот во ловиштето се должни да ја известат ветеринарната инспекција пред ловот на дивечот.

Ветеринарниот инспектор врши преглед и издава потврда за здравствената исправност на отстреланиот дивеч.

Ветеринарно- санитарниот преглед на отстреланиот дивеч се врши на местото определено за преглед во собиралиштата на ловечките друштва.

Корисниците на дивечот се должни да обезбедат превентивно- здравствена заштита на ловниот дивеч и за другите животни кои живеат во границите на ловиштата.

Член 57

За животните кои се испраќаат во кланица за колење од нужда и за принудно закланите животни, сопственикот на тие животни мора да има ветеринарен упат за колење од нужда и упат за превоз на принудно закланото животно од ветеринарно друштво.

Ветеринарно- санитарен преглед на закланите животни од ставот 1 на овој член и проценката на месото се врши во кланица од страна на ветеринарниот инспектор.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува образецот на ветеринарниот упат за колење од нужда и образецот на упатот за превоз на принудно заклани животни.

Член 58

Со ветеринарно- санитарен преглед на закланите животни, производите и суровините од животинско потекло се утврдува хигиенската исправност на суровините и производите за исхрана на луѓето.

На ветеринарно- санитарен преглед и контрола од членот 54 на овој закон не подлежат производството и преработката на млечни производи, јајца и мед кога тие производи се наменети за исхрана на луѓето во сопственото домаќинство.

По исклучок на ставот 2 на овој член млекото, млечните производи, јајцата и медот изменети за јавна потрошувачка и продажба на пазари подлежат

на ветеринарно- санитарен преглед и контрола од членот 54 став 1 на овој закон.

Ако ветеринарниот инспектор врз основа на прегледот и другите испитувања утврди дека производите хигиенски се исправни за исхрана на луѓето, таквите производи се обележуваат на пропишан начин и се дозволува нивен промет за јавна потрошувачка, односно обработка или преработка.

Ако при прегледот и другите испитувања, ветеринарниот инспектор утврди дека производите или суровините од животинско потекло не се хигиенски исправни, мора да ги обележи на пропишан начин, да го забрани прометот и да определи уништување или преработка за други намени.

Производите од членовите 54, 55, 56 и 57 став 2 на овој закон и ставот 2 на овој член пуштени во промет за јавна потрошувачка, без да биде извршен ветеринарно- санитарен преглед и контрола и ако не се на пропишан начин обележани, се сметаат дека се хигиенски неисправни.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на обележувањето на хигиенската исправност на производите од животинско потекло.

Член 59

Хигиенски неисправни производи и суровини од животинско потекло се оние кои:

- содржат патогени микроорганизми, паразити и штетници, односно нивните метаболити во количество над дозволеното;
- содржат пестициди, метали, металоиди и други отровни супстанции и анаболици, транкилајзери, тиреостатици, антибиотици, сулфонамиди и други супстанции во количество над дозволеното;
- потекнуваат од пцовисани животни или од животни заболени од заразни и други болести;
- механички се загадени со негодни примеси или предизвикуваат гадење;
- органолептичките својства (вкусот, миризбата, изгледот), поради физички, хемиски, микробиолошки или други процеси им се изменети;
- содржат радионуклеиди во количество над дозволеното или се озрачени над границата определена со прописите;
- се пуштени во промет во оригинално пакување а немаат декларација, поминал рокот за употреба означен во декларацијата или од декларацијата не може да се утврди рокот на употреба и
- не се оригинално пакувани, односно се продаваат во рефус (непакувани), ако на амбалажата во која се продаваат не ги содржи податоците од декларацијата.

Член 60

Испитувањето на производите и суровините од животинско потекло (во натамошниот текст: анализа) се врши во овластена институција од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Ако сопственикот на производите и суровините од животинско потекло од ставот 1 на овој член не е задоволен од резултатот од анализата може во рок од 24 часа од добивањето на резултатот да бара да се изврши

повторна анализа (суперанализа), освен ако се утврдени патогени микроорганизми.

Суперанализата ја врши институција која не ја извршила анализата.

Резултатот од суперанализата е конечен.

Трошоците за анализата, односно за суперанализата се на товар на сопственикот, а во случај ако резултатот од суперанализата е во корист на сопственикот, трошоците се на товар на овластената институција што ја извршила анализата.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на земање и начинот на испраќање мостри за лабораториски испитувања од ставот 1 на овој член.

Член 61

Правните лица кои се занимаваат со производство и промет на добиточна храна мораат да обезбедат хигиенски исправна добиточна храна.

Забранет е прометот на хигиенски неисправна добиточна храна.

Добиточната храна хигиенски е неисправна, ако:

- содржи патогени микроорганизми или паразити кои штетно влијаат врз здравјето на животните или ако содржи недозволен број на сапрофитски микроорганизми како и нивни метаболити (ендотоксини и егзотоксини);
- содржи хормони, седативи, тиреостатици или недозволени количини на антибиотици, кои се додаваат за стимулативни цели;
- содржи повеќе од дозволените количества на пестициди, фунгициди, родентициди и други фитотерапевтски средства, сили на неоргански материји, радиоактивни материји, како и други штетни материји по здравјето на животните;
- е органолептички изменета;
- е со несоодветен состав што влијае на нејзината биолошка вредност и употребливост;
- е поминат рокот на употребата наведен во декларацијата и
- солта за исхрана на животните не е јодирана.

Ако рокот на употреба на добиточната храна е поминат може да се пушти во промет со претходна согласност на ветеринарен инспектор и потврда дека се извршени лабораториски анализи со кои се докажува дека добиточната храна може да се употребува.

Член 62

Правните лица кои се регистрирани за производство и преработка на добиточна храна, се должни пред да ја пуштат во промет да ги извршат лабораториските испитувања во лабораторија која има најмалку еден доктор по ветеринарна медицина, еден хемичар и соодветна опрема и уреди за вршење на анализа и е овластена од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Ако лабораторијата од ставот 1 на овој член потврди дека добиточната храна ги исполнува пропишаните услови, издава атест.

Резултатите од анализите на мострите на добиточна храна можат да се оспорат во рок од осум дена, од денот на добивањето на резултатот, со барање за повторна анализа (суперанализа).

Ако резултатот од суперанализата не одговара на резултатот на анализата се прифаќа резултатот од суперанализата. Резултатот од суперанализата е конечен.

Трошоците за анализата и суперанализата на добиточната храна се на товар на сопственикот, а во случај ако резултатот од суперанализата е во корист на сопственикот трошоците се на товар на институцијата чиј работник ја извршил анализата.

Под редовна ветеринарно- санитарна контрола се и објектите за производство, преработка, складирање и промет на добиточна храна, а во случај на сомневање на заразна болест на контрола подлежи и добиточната храна во дворот на сопствениците на животните.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на земање мостри, начинот на вршење на ветеринарно- санитарна контрола на добиточна храна и техничко- технолошките услови на објектите во кои се произведува добиточна храна.

Член 63

Објектите, постројките и опремата за одгледување на животни, за одгледување на копитари и чапункари со капацитет поголем од 20 условни грла, а за живина и куникули со капацитет поголем од десет условни грла, за колење на животни, за обработка, преработка, производство, собирање, складирање, ладење и смрзнување, како и промет со производи и суровини од животинско потекло, објекти за производство, обработка, откуп, складирање и промет со млеко и млечни производи, објекти за собирање, сортирање, пакување, складирање и продажба на јајца, објекти за производство на меланж, објекти и опрема за собирање и нештетно отстранување на мрши, конфискати и отпадоци од животинско потекло, објекти (стационари) за собирање на кучиња и мачки скитници, заграден простор за диви животни, простории и опрема за производство и складирање на животинско семе, оплодени јајце клетки за оплодување и ембриони, како и простории за инкубирање на јајца и производство на еднодневни пилиња, простории и опрема за откуп, складирање, промет и штавење на кожа и крзно, објекти и опрема за промет со животни (сајмишта, изложби, добиточни пазари и друго), објекти за дезинфекција, дезинсекција, дератизација, дезодоризација и деконтаминација, дезинфекција на возила, објекти на ветеринарни друштва, објекти и опрема за увоз, објекти за откуп, обработка, преработка, складирање, промет на мед и производи од мед, простории за топење на восокот и производство на саќе, рибниците за одгледување и производство на риби, мораат да бидат уредени така да не претставуваат опасност по здравјето на животните и луѓето, да се спречи внесувањето и ширењето на болести, да се обезбеди хигиенски исправно производство и промет и да се спречи загадување на животната средина и природата.

За местото каде да се лоцираат и изградат објекти од ставот 1 на овој член, потребно е мислење за техничко- технолошките услови за градба од Управата за ветеринарство.

За изградба, доградба и реконструкција на објектите од ставот 1 на овој член Управата за ветеринарство издава ветеринарно- санитарна согласност.

Инвеститорот е должен да достави барање за ветеринарно- санитарна согласност и техничко- технолошка документација изработена согласно со ветеринарно- санитарните и техничко- технолошките услови пропишани за тој вид објекти.

Не може да отпочне со работа објект од ставот 1 на овој член без ветеринарно- санитарна дозвола за употреба издадена од директорот на Управата за ветеринарство, врз основа на претходно мислење од комисијата што ја формира министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Трошоците на постапката во врска со издавањето на ветеринарно- санитарна дозвола за употреба од ставот 5 на овој член се на товар на сопственикот на објектот.

За објектите од ставот 1 на овој член, Управата за ветеринарство води евиденција.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува поблиските ветеринарно- санитарни и техничко- технолошки услови за изградбата, техничкото уредување, опремата, начинот на работа и хигиената кои мора да ги исполнуваат објектите од ставот 1 на овој член и го утврдува надоместокот за трошоците од ставот 6 на овој член.

Член 64

Сопствениците на животни, правните и физичките лица што одгледуваат животни, правните лица што вршат производство, преработка, складирање, промет и продажба на добиточна храна, како и одгледувачите на кучиња, животни од зоолошките градини, пчелни матици и риби се должни да ги пријават животните, објектите и опремата, како и секоја промена во врска со нив во рок од осум дена на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство заради нивно евидентирање во регистар на објектите за одгледување на животни и објектите за производство, преработка, складирање, промет и продажба на добиточна храна.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува формата, содржината и начинот на водењето на регистарот од ставот 1 на овој член.

Член 65

Колењето на животни и производството на производи и суровини од животинско потекло за јавна потрошувачка за домашниот пазар се дозволени само во објекти од членот 63 став 1 на овој закон за кои Управата за ветеринарство издала ветеринарно- санитарна дозвола за употреба.

По исклучок од ставот 1 на овој член надвор од кланица можат да се колат копitari и чапункари чие месо е наменето за јавна потрошувачка, само тогаш кога треба принудно да се колат, а тоа не е можно да се направи во кланица.

За животните од членот 57 став 1 на овој закон, чие месо е наменето за сопствена домашна употреба, на сопственикот на животното му се

дозволува колење дома при што е задолжителен ветеринарно- санитарен преглед.

Кланиците, ладилниците и објектите за обработка, преработка и складирање на производи од животинско потекло од членот 63 став 1 на овој закон, како и производството во нив мораат да бидат под постојана контрола на ветеринарен инспектор.

Член 66

Одгледување на приплодни риби и живина, производство на јајца за приплод, колење на животни, собирање и производство на производи и суровини од животинско потекло и производството на материјал за репродукција наменети за извоз, се дозволени само во објекти за извоз, за кои министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство на предлог на стручна комисија, која тој ја именува, ќе утврди дека ги исполнуваат пропишаните услови со овој закон, односно условите за определени држави (во натамошниот текст: извозни објекти).

Извозните објекти од ставот 1 на овој член се запишуваат во регистарот на извозни објекти којшто се води во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство за кој се издава извознички контролен број, а листата на извозните објекти се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Одредбите од ставовите 1 и 2 на овој член се однесува и за објектите за одгледување на приплодни риби и живина, инкубирање на јајца за приплод од увоз, колење на животни од увоз, објектите во царинските складови, слободните и царинските зони, како и други објекти определени со меѓународни договори.

Ако ветеринарниот инспектор утврди дека извозниот објект престанал да ги исполнува пропишаните услови или ако претходно утврдените недостатоци кои штетно влијаат на хигиената на производството не се отстранети во определениот рок, или ако се утврди дека извозниот објект извезувал производи и суровини од животинско потекло кои не се произведени во извозниот објект, министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесува решение за бришење на извозниот објект од регистарот на извозни објекти, со што престанува правото на употреба на извозничкиот контролен број.

За решението од ставот 4 на овој член се известува државата увозничка, надлежната комисија на Европската унија и ветеринарните инспектори на граничните премини, а решението се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Ветеринарниот инспектор издава потврда за внатрешен промет и потврда за меѓународен промет за потеклото и здравствената исправност на пратката.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја пропишува формата и содржината на регистарот од ставот 2 на овој член и начинот на неговото водење.

Член 67

Увозот на приплодни риби и живина, јајца за инкубација, производи и суровини од животинско потекло е дозволен само од објекти кои ги исполнуваат пропишаните услови и се регистрирани кај Европската унија и се под надзор на надлежната ветеринарна инспекција на земјата извозник и ветеринарните органи на Европската унија.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство може да дозволи увоз на приплодни риби и живина, јајца за инкубација, производи и суровини од животинско потекло и од објекти кои не се регистрирани кај Европската унија, ако утврди дека прописите, стандардите, изработката и надзорот во државата извозничка се во согласност со прописите на Европската унија или на Република Македонија.

4. Превентива на размножувањето на животните

Член 68

Семето за вештачкото осеменување, јајцеклетките и ембрионите, репродукцијата, одгледувалиштата за приплодни животни, приплодните животни, стадата, јатата, родителските фарми за живина, фазанериите, рибниците, одгледувалиштата и оплеменуваљаштата на матици не смеат да бидат заразени од заразни болести.

Производството, складирањето и прометот на семе за вештачко осеменување, јајцеклетки и ембриони и начинот на нивната употреба се под постојана ветеринарно- санитарна контрола согласно со прописите за хигиенската исправност.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на вршење на контролата од ставот 2 на овој член.

Член 69

Забрането е производство на семе за вештачко осеменување, на приплодни животни, јајцеклетки и ембриони од животни за кои постои сомневање дека се заразени или се заболени од болести кои се пренесуваат со семе за вештачко осеменување, јајцеклетки и ембриони.

Забрането е производство, промет и употреба на семе за вештачко осеменување, јајцеклетки и ембриони кои содржат поголем број на сапрофитни бактерии, патогени бактерии или причинители на заразни болести, пропишани со овој закон.

Член 70

Правните лица што вршат вештачко осеменување мора да обезбедат пропишан обем на лабораториски испитувања на семето за вештачко осеменување, јајцеклетките и ембрионите.

Член 71

Ветеринарните друштва и одгледувачите на животни систематски го следат и се грижат за здравјето и здравствената состојба на приплодните грла при парењето и припустот и се должни за секое сомневање, половата или

конституционалната грешка да ја пријават на правното лице за водење на матичното книговодство и селекција согласно со Законот за сточарството.

Член 72

Ветеринарните друштва и ветеринарните инспектори, ја известуваат Управата за ветеринарство за секоја утврдена болест кај приплодно грло со трајни пречки за размножување и за утврдената здравствена неисправност на семето за вештачко осеменување, јајце клетките и ембрионите.

Ветеринарните друштва, кои во согласност со прописите вршат вештачко осеменување, за резултатите на вештачкото осеменување и репродукцијата на своето подрачје го известуваат правното лице за водење на матичното книговодство и селекција и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

IV. ЗАШТИТА И УНАПРЕДУВАЊЕ НА ЖИВОТНАТА СРЕДИНА И ПРИРОДАТА

Член 73

Превентивни мерки за заштита и унапредување на животната средина и природата кои ги преземаат ветеринарните друштва и други правни и физички лица, заради здравствена заштита на животните се:

- нештетно отстранување на животински мрши, конфискати и отпадоци од животинско потекло;
- спречување на несоодветно складирање на животински отпадоци и ѓубре;
- определување постапка за санитација на ѓубрето, осоката и отпадните води;
- определување соодветни хигиенски услови во шталите и нивната околина;
- утврдување хигиенска исправност на производите од ѓубре, преработено ѓубре и компост и
- спречување од загадување на подземните води со причинители на заразни и други болести.

Член 74

Пцовисаното животно, сопственикот мора да го пријави и предаде на правното лице од членот 24 став 2 на овој закон.

Возачот кој предизвикал сообраќајна незгода на животното, лицата кои ги одржуваат патиштата и службеното лице на Министерството за внатрешни работи, се должни да ја пријават сообраќајната незгода или пцовисувањето на животното, на правното лице од членот 24 став 2 на овој закон.

Правното лице од ставот 1 на овој член е должно на пропишан начин да обезбеди превоз на мршата од местото на загинувањето до објектот за собирање на отпадоци од животинско потекло или до кафилиеријата.

Доколку постои сомневање дека животното пцовисало од заразна болест, треба да се утврди причината за пцовисувањето на животното.

Правните и физичките лица кои при вршењето на дејноста создаваат отпадоци од животинско потекло, се должни на пропишан начин да обезбедат превоз на отпадоците до најблискиот објект за собирање или кафилерија.

Во објектите за собирање, складирање и за преработка на отпадоци од животинско потекло, се определува соодветен ветеринарно- санитарен ред и се организира постојано дежурство на доктор по ветеринарна медицина за утврдување на причините за пцовисувањето.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува начинот на нештетно отстранување на животински мрши и отпадоци од животинско потекло и техничко- технолошките услови што треба да ги исполнуваат објектите и опремата за собирање, утврдување на причините за пцовисување и нештетно отстранување на животински мрши и отпадоци од животинско потекло, како и техничко- технолошките услови што треба да ги исполнуваат превозните средства за превоз на животински мрши и отпадоци од животинско потекло.

Член 75

Животински мрши, конфискати и отпадоци од животинско потекло нештетно се отстрануваат во кафилерија.

По исклучок од ставот 1 на овој член, нештетно отстранување се врши со спалување во објекти (крематориуми), фрлање во јами - гробници или со закопување на животински гробишта или на друго соодветно место што ќе го определи ветеринарниот инспектор на предлог на Министерството за урбанизам, градежништво и заштита на животната средина.

Република Македонија обезбедува средства за изградба, опремување и одржување на објектот од ставот 1 на овој член, а општината односно градот Скопје обезбедува средства за изградба, опремување и одржување на објектите од ставот 2 на овој член.

Член 76

Правните и физичките лица кои вршат откуп, промет или преработка на кожа и крзна се должни суровите кожи од копитари и чапункари заклани без ветеринарно санитарен преглед или суровите кожи од пцовисани копитари и чапункари за кои надлежното ветеринарно друштво не ја утврдило причината за пцовисување да ги складираат во посебна просторија.

Говедските, овчите и козјите кожи од ставот 1 на овој член, освен телешките, јагнешките и јарешките кожи, не смеат да се пуштаат во промет пред испитување на црн пришт.

Правните и физичките лица од ставот 1 на овој член се должни да водат евиденција за потеклото на откупените кожи и крзно.

Просториите во кои се сместуваат или складираат сурови кожи и крзна мораат да ги исполнуваат условите од членот 63 став 8 на овој закон.

Отпадоците од нештавени кожи кои не се хемиски обработени и кои не се преработуваат мораат нештетно да се отстранат.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ќе го пропише начинот на водење на евиденција на откупените кожи и крзна.

V. МИНИМАЛЕН ЗАДОЛЖИТЕЛЕН ОБЕМ НА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНИТЕ ОД ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

Член 77

Минимален задолжителен обем на здравствена заштита на животните од заразни болести е:

1. Систематска и превентивна заштита - вакцинација од определени заразни болести на животните од членот 12 на овој закон;
2. Земање, пакување и испраќање на материјал (крв и друго) за лабораториско испитување на заразни болести од членот 12 на овој закон;
3. Теренска, патоанатомска и лабораториска дијагностика при сомневање на заразни болести;
4. Спречување и сузбивање на заразни болести при природни и други непогоди, или при појава на особено опасни заразни болести во соседните земји или во Република Македонија, како и лабораториски испитувања и дијагностика на заразни болести за кои треба веднаш да се утврди заразната болест или причината за пцовисувањето;
5. Проучување на епизоотиолошката состојба, усвојување и воведување нови лабораториски методи за дијагностика и надзор, нови ветеринарно-медицински достигнувања, прописи, постапки и методи на стручно усовршување;
6. Задолжителен ветеринарно- санитарен преглед пропишан со овој закон;
7. Подготовка на епизоотиолошки студии за ризик од внесување на заразни болести од други држави и студија за економско оптимални мерки за сузбивање и искоренување на заразните болести кај животните;
8. Издавање на уверението за здравствена состојба на животните, потврда за потеклото и хигиенската исправност на производите, суровините и отпадоците од животинско потекло, ветеринарниот упат за колење на животни од нужда;
9. Обезбедување залиха на вакцини, дезинфекциони и други средства за спречување, дијагностика и искоренување на заразните болести кај животните;
10. Организирано ветеринарно- медицинско просветување на сопствениците на животни;
11. Обезбедување на континуирана теренска и лабораториска дијагностика на заразни болести, за кои треба веднаш да се установи заразната болест или причината за пцовисување;
12. Стручно усовршување на ветеринарните работници и
13. Опремување на ветеринарната инспекција за теренска работа и заштита при работа.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува заразните болести за кои треба веднаш по појавата на болеста да се утврди природата на заразната болест или причината за пцовисувањето.

Член 78

На сопственикот на животните, од средствата на Буџетот на Република Македонија, му се обезбедува надоместок на штета за животни кои се убиени или заклани, како и за производи и суровини од животинско потекло или предмети кои се оштетени, расипани или уништени при спроведување на одредени мерки за искоренување на заразната болест, ако:

1. Веднаш ја пријавил појавата или сомневањето за заразната болест;
2. Во одреден временски период била извршена задолжителна превентивна заштита, дијагностички и други испитувања на животните и
3. Ги спровел пропишаните и наредените мерки за спречување и искоренување на болеста.

Надоместокот на штетата од ставот 1 на овој член не се исплатува ако болеста се појавила при увозот или за време на карантинот на увезените животни, или ако сопственикот не го дотерал животното за колење или еутаназија во определен рок и на определено место.

Член 79

Надоместокот на штета од членот 78 став 1 на овој закон се определува во висина на пазарната цена на животното, производите и суровините од животинско потекло или предметот, што ја имаат во местото и на денот на убивањето или колењето на животното, односно уништувањето на производот или предметот.

Ако убиеното, односно од нужда закланото животно или производите и суровините од животинско потекло, или уништениот, оштетениот предмет, во целост или делумно се уште се употребливи, надоместокот се намалува за вредноста на употребливиот дел.

Утврдувањето на пазарната цена од ставот 1 на овој член ја врши комисија од тројца членови што ја формира директорот на Управата за ветеринарство, во која еден од членовите е ветеринарен инспектор.

Комисијата од ставот 3 на овој член за извршената работа составува записник.

Член 80

Сопственикот на животните, производите и суровините од животинско потекло или предметот од членот 78 став 1 на овој закон поднесува барање за надоместок на штета до Управата за ветеринарство во рок од 30 дена од денот на убивањето на животното односно, уништувањето на производите и суровините од животинско потекло или предметот.

Кон барањето од ставот 1 на овој член сопственикот е должен да приложи:

1. Решение со кое е наредено убивање или колење на животните, или уништување на производите и суровините од животинско потекло или предметот и записник за оштетениот предмет;
2. Записник од комисијата од членот 79 став 4 на овој закон;
3. Записник од ветеринарниот инспектор дека животното е убиено или заклано, предметот уништен и мршата нештетно отстранета;
4. Записник од ветеринарниот инспектор дека е извршена дезинфекција и

5. Доказ за кланичната вредност на закланите животни, односно за вредноста на искористените делови од убиените животни, производите и суровините од животинско потекло или предметот.

Решение за исплата на надоместокот од ставот 1 на овој член донесува директорот на Управата за ветеринарство.

Против решението од ставот 3 на овој член може да се изјави жалба до министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

При поднесувањето на барањето за реализација на надоместокот од ставот 1 на овој член не се плаќа административна такса.

VI. НАДОМЕСТОЦИ И ТРОШОЦИ ЗА ЗДРАВСТВЕНАТА ЗАШТИТА НА ЖИВОТНИТЕ

Член 81

За извршената дезинфекција од членот 30 став 1 точка 3 се плаќа надоместок според видот на возилото.

За уверение за здравствената состојба на животните од членот 33 на овој закон сопственикот на животни плаќа надоместок по грло според видот на животното.

За ветеринарно- санитарен преглед од членовите 34 став 1, 40 ставови 1 и 2, 54 став 1, 56 став 3 и 57 став 2 на овој закон сопствениците плаќаат надоместок според видот на прегледот.

Висината на надоместокот од ставовите 1, 2 и 3 на овој член ја определува Владата на Република Македонија.

Од средствата од наплатениот надоместок од ставот 2 на овој член 80% се уплатуваат во Буџетот на Република Македонија, а 20% се уплатуваат на овластено ветеринарно друштво од членот 33 став 4 на овој закон и служат за покривање на трошоците за издавање на уверението за здравствената состојба на животните.

Средствата од надоместоците од ставовите 1, 2 и 3 на овој член кои се приход на Буџетот на Република Македонија, се користат за намените определени во членот 82 на овој закон и за покривање на трошоците за извршена дезинфекција на возилата на граничните премини од ставот 1 на овој член.

Член 82

Според Програмата за користење на средства за здравствена заштита на животните, Републиката во целост ги поднесува трошоците за:

1. Минимален задолжителен обем на заштита на животните од заразни болести од членот 77 точки 1, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12 и 13 на овој закон;
2. Надоместок на штета од членот 78 став 1 на овој закон;
3. Искоренување на беснило вклучувајќи ги трошоците за вонредна вакцинација на кучиња и други животни, што се врши при појава на беснило;
4. Превенирање, дијагностицирање и искоренување на особено опасни заразни болести од листата "А" на меѓународниот зоосанитарен кодекс

предвидени во членот 12 став 1 под А и болестите од листата Б точките 70 и 74 од овој закон;

5. Задолжителни прегледи на копитари на сакагија и трошоците за спречување и искоренување на оваа заразна болест;

6. Земање, пакување и испраќање на материјал (крв и друго) за лабораториско испитување и за самото лабораториско испитување на болестите од членот 12 став 1 листите А и Б на овој закон;

7. Уништување на кучиња и мачки наредено при искоренување на беснило и ехинококоза;

8. Санација на пасишта заразени од паразити "метилави пасишта";

9. Дезинфекција, дезинсекција и дератизација при искоренување на заразните и други болести кај животните од членот 12 на овој закон;

10. Ретуберкулинизација на позитивните или сомнителните реагенти на говеда и

11. Обезбедување резерва на лекови и други помошни лековити средства. Републиката ги поднесува трошоците во износ од 50% за:

1. Превенирањето и искоренувањето на болестите од членот 12 став 1 од листата А точките 7 и 8 и од листата Б точките 8, 15, 19, 22, 23, 26, 32, 46 и 58 на овој закон и

2. Туберкулинизација на говедата.

Член 83

Сопственикот на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, увозникот, извозникот, односно шпедитерот е должен да плаќа надоместок за сите услуги при спроведувањето на мерките кои се пропишани со овој закон, освен трошоците од членот 77 став 1 точки 1, 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10, 11, 12 и 13 на овој закон.

VII. ВЕТЕРИНАРНО- ЗДРАВСТВЕНА ДЕЈНОСТ

Член 84

Ветеринарно- здравствената дејност се врши како: примарна, секундарна и терцијална здравствена заштита на животните.

1. Содржина и организациони облици на ветеринарно- здравствената дејност

1.1. Примарна ветеринарно- здравствена дејност

Член 85

Примарната ветеринарно- здравствена дејност ги опфаќа следниве работи:

1. Следење на здравствената состојба на животните, издавање на уверение за здравствената состојба на животните, водење на пропишани регистри и евиденција и обележување на животните заради здравствена заштита во согласност со прописите донесени врз основа на овој закон;

2. Преземање на мерки за откривање, лекување, спречување и искоренување на заразните и други болести кај животните и зоонозите;

3. Спречување, откривање и лекување на другите болести кај животните, како и повредите и хируршките зафати на животните;
4. Обезбедување здрава репродукција на животните, следење на здравјето на приплодните грла, спроведување на мерките за спречување и лекување жаловост и вештачко осеменување;
5. Клиничка лабораториска дијагностика за откривање на болести кај животните;
6. Снабдување со лекови за сопствена дејност и издавање на лекови и средства за дезинфекција, дезинсекција и дератизација на сопствениците на животни и давање на совети за нивна примена;
7. Следење на хигиенските услови во објектите за одгледување на животни;
8. Ветеринарно- здравствена помош во итни случаи;
9. Болничко лекување на животните;
10. Снабдување и промет со добиточна храна, премикси, како и промет со домашни животни;
11. Вршење на дезинфекција, дезинсекција и дератизација;
12. Деконтаминација на животни, објекти, предмети и површини контаминирани со радиолошки, биолошки и хемиски агенси;
13. Систематска подготовка и оспособување на ветеринарните работници за здравствена заштита на животните, во мирновременски услови, во услови на елементарна непогода и во војна и
14. Ветеринарно- медицинско просветување на сопствениците на животни и населението, стручнообразовна и публицистичка дејност од областа на ветеринарното здравство и одржување на курсеви за основно познавање на заразните болести кај животните.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ги пропишува содржината и начинот на водење на регистарот за издадените уверенија за здравствената состојба на животните и начинот на водење на евиденцијата, од ставот 1 точка 1 на овој член.

1.2. Секундарна ветеринарна- здравствена дејност

Член 86

Секундарната ветеринарно- здравствена дејност ги опфаќа следниве работи:

1. Следење и проучување на епизоотиолошката состојба, здравствената состојба на животните, физиологијата и патологијата на репродукцијата и оплодувањето на животните, екологијата, хигиенската исправност на производите и суровините од животинско потекло, семето за вештачко осеменување, оплодени јајцеклетки и ембриони, водата за напојување на животните, добиточната храна и водење пропишана евиденција;
2. Теренска и лабораториска дијагностика на заразни и други болести кај животните;
3. Планирање и предлагање на мерки за дезинфекција, дезинсекција и дератизација, заради спречување и сузбивање на заразни болести кај животните;
4. Проучување и предлагање на мерки за заштита од зоонози;

5. Унапредување на дијагностички методи за откривање, сузбивање и превенирање на заразни и други болести кај животните;
6. Подготовка, испитување и примена на лекови и помошни лековити средства за превенирање, дијагностицирање и лекување на животните;
7. Следење, анализа и оцена на влијанието на животната средина и природата на здравјето на животните;
8. Следење и испитување на зоохигиенските услови и технолошките процеси во објектите за одгледување на животни;
9. Лабораториски и токсиколошки испитувања и контрола на биорезидуи, радионуклеотиди и други биолошки активни материи кај животните, производите и суровините од животинско потекло, водата за напојување на животни и добиточната храна;
10. Подготовка на стручни основи за технологија на одгледување и производство, за планирање и спроведување на мерки за здравствената заштита на животните од болести;
11. Организирање на едукација заради унапредување на стручноста при вршењето на ветеринарно- санитарен преглед и контрола;
12. Укажување на стручна помош на ветеринарните друштва, сопственици на животни, правни лица производители на производи и суровини од животинско потекло, добиточна храна, лекови и помошни лековити средства во ветеринарната медицина;
13. Подготовка за одбрана и заштита и делување на ветеринарните друштва во воена и вонредна состојба и
14. Оспособување на единици на цивилната заштита за прва ветеринарно- медицинска помош.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го определува видот и начинот на водење на евиденцијата, од ставот 1 точка 1 на овој член.

1.3. Терцијална ветеринарно- здравствена дејност

Член 87

Терцијалната ветеринарно- здравствена дејност ги опфаќа следниве работи:

1. Конзилијарна клиничка дијагностика на болести кај животните;
2. Експертиза на патолошки, биохемиски, хистохемиски, цитолошки, паразитолошки, микробиолошки, имунолошки, радијациски и радиохемиски анализи, анализи на производи и суровини од животинско потекло, добиточна храна, вода за напојување на животните и воздух, за примена на средствата за дезинфекција, дезинсекција, дератизација, деконтаминација и дезодоризација, како и работи од областа на судското и управно- ветеринарното здравство;
3. Изготвува програми за спречување и искоренување на заразни и други болести кај животните, по барање на Управата за ветеринарство;
4. Координирање и соработка со Управата за ветеринарство при спроведувањето на мерките за спречување и искоренување на посебно опасни заразни болести;

5. Експертизи и едукација при воведување и усовршување на нови лабораториски методи и дијагностика на заразни болести на животните и за анализа на остатоци на контаминентите во производите и суровините од животинско потекло и добиточната храна;
6. Експертиза и рецензија на фармакодинамски испитувања на лековите и воведување на нови лекови;
7. Експертизи и едукација при примена на еколошки мерки за санитација на отпадни води, шталско ѓубре, осока и компост;
8. Експертиза и едукација за развој и воведување на нови методи за дијагностика и лекување на болести и повреди кај животните;
9. Експертиза и едукација за развивање и воведување на нови ветеринарно- медицински постапки во репродукцијата и
10. Едукација за примена на нови ветеринарно- медицински достигнувања, нови постапки и методи на стручно работење и стручна помош на ветеринарните работници во примарната и секундарната ветеринарно- здравствена дејност.

2. Организација и вршење на ветеринарно- здравствена дејност

Член 88

Ветеринарно- здравствената дејност ја вршат ветеринарни друштва како и научно истражувачките и високообразовни установи.

Ветеринарни друштва можат да основаат домашни правни и физички лица под услови утврдени со овој закон.

Ветеринарно- здравствената дејност од членот 4 точки 1, 2, 3, 4, 11, 12 и 13 на овој закон ја вршат ветеринарни друштва врз основа на дозвола од Владата на Република Македонија согласно со одредбите на овој закон и Законот за јавните претпријатија.

Дозволата од ставот 3 на овој член се издава со важност од пет години.

Член 89

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, распишува јавен конкурс за добивање дозвола за вршење на дејностите од членот 4 на овој закон.

Избор на најповолните понуди за вршење на работите од ставот 1 на овој член го врши комисија формирана од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, во рок од 30 дена од денот на завршување на јавниот конкурс.

Член 90

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, од име на Владата на Република Македонија, склучува договор со ветеринарното друштво за вршење на работите добиени по пат на јавен конкурс.

Договорот од ставот 1 на овој член, покрај одредбите што ги содржи согласно со Законот за јавните претпријатија треба да ги содржи и следниве елементи:

- видот и обемот на работите;

- начинот на плаќање на средствата за вршење на доверените работи што согласно со овој закон ги обезбедува Република Македонија;
- називот на епизоотиолошкото подрачје или епизоотиолошка единица каде што ќе се извршуваат работите;
- почеток и времетраење на овластувањето на доверените работи;
- начин и услови за вршење на работите;
- можности и причини за раскинување на договорот пред истекот на неговото времетраење;
- причини за еднострано раскинување на договорот и
- одговорности при вршење на доверените работи.

Член 91

Договорот за вршење на работите од членот 90 став 1 на овој закон, престанува да важи со истекот на времето за кое е склучен, со отказ ако е склучен на одредено време или со раскинување на договорот.

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство може пред истекот на времетраењето на договорот за вршење на работите да го раскине договорот со почитување или непочитување на отказниот рок, ако:

- ветеринарното друштво не ги извршува или нецелосно ги извршува доверените работи или
- ги врши договорените работи спротивно на договорот.

Член 92

Ако за вршењето на ветеринарно- здравствената дејност од членот 4 на овој закон на определено епизоотиолошко подрачје, односно епизоотиолошка единица, ниту едно ветеринарно друштво нема добиено дозвола за вршење на дејноста или не е поднесена ниту една понуда на јавниот конкурс за добивање дозвола за вршење на дејности од членот 4 на овој закон, во тој случај Владата на Република Македонија го обезбедува вршењето на дејноста со основање на ветеринарно јавно претпријатие.

Член 93

Мрежата на ветеринарни друштва кои ја вршат дејноста од членот 88 став 3 на овој закон ја определува Владата на Република Македонија.

Мрежата од ставот 1 на овој член се определува според следниве критериуми:

- национална одгледувачка програма за развој на сточарството во Република Македонија;
- густината и бројната состојба на животните и обемот на сточарското производство;
- природни и географски услови заради обезбедување на епизоотиолошка целина;
- оптимален пристап на сопствениците на животни до ветеринарното друштво и
- антимонополска положба.

Член 94

Примарната ветеринарно- здравствена дејност ја вршат: ветеринарна амбуланта, ветеринарна станица и ветеринарна болница.

Член 95

Работите од членот 85 точки 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8 и 10 на овој закон ги врши ветеринарната амбуланта.

Работите од членот 85 точки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13 и 14 на овој закон ги врши ветеринарна станица.

Работите од членот 85 точки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 и 14 ги врши ветеринарната болница.

Ветеринарната болница, покрај работите од ставот 3 на овој член врши проучување и лекување на органски болести кај животните со непозната етиологија.

Ветеринарната болница служи и како центар за запознавање на ветеринарните стручњаци со современите достигнувања во областа на органотерапијата, акушерството и хирургијата.

Член 96

Секундарната ветеринарно- здравствена дејност од членот 86 на овој закон ја врши ветеринарен институт основан согласно со одредбите од Законот за научно истражувачката дејност.

Член 97

Терцијалната ветеринарно- здравствена дејност од членот 87 точки 1, 3, 4, 6, 7, 8 и 10 на овој закон, ги врши факултет за ветеринарна медицина, а точките 2, 3, 5, 6 и 9 на овој закон ги врши ветеринарниот институт.

Член 98

Ветеринарните друштва за вршење на примарната ветеринарно- здравствена дејност и установите за вршење на секундарната и терцијалната ветеринарно здравствена дејност се должни да воспостават информативен систем со обврска за вклучување во единствениот информативен систем во ветеринарното здравство во Република Македонија што го формира Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство - Управата за ветеринарство.

Член 99

Ветеринарните друштва и ветеринарниот институт се должни да водат евиденција за работата од ветеринарно- здравствената дејност и да доставуваат месечен и годишен извештај до Управата за ветеринарство во согласност со овој закон.

Член 100

Ветеринарните друштва се должни да обезбедат континуирано работно време во смени, дежурство или постојана спремност заради вршење на ветеринарно- здравствената дејност.

Дежурството и постојаната спремност се организираат заради давање на ветеринарно- медицинска помош во итни случаи.

За време на штрајк, ветеринарните работници се должни да обезбедат ветеринарно- медицинска помош во итни случаи и снабдување со неопходни количества на храна, вода и лекови за животни.

2.1. Ветеринарна амбуланта

Член 101

Ветеринарна амбуланта може да се основа, ако има:

- вработено најмалку еден доктор по ветеринарна медицина со положен стручен испит;
- вработено најмалку едно лице со завршено средно ветеринарно образование и
- соодветни објекти и простории, опрема и инструменти за вршење на ветеринарно- здравствена дејност.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство поблиску ги пропишува условите од ставот 1 алинеја 3 на овој член и хигиенските услови што треба да ги исполнува објектот за ветеринарна амбуланта.

2.2. Ветеринарна станица

Член 102

Ветеринарна станица може да се основа, ако има:

- вработено најмалку двајца доктори по ветеринарна медицина со положен стручен испит;
- вработено најмалку две лица со завршено средно ветеринарно образование и
- соодветни објекти и простории, опрема и инструменти за вршење на ветеринарно- здравствена дејност.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство поблиску ги пропишува условите од ставот 1 алинеја 3 на овој член и хигиенските услови што треба да ги исполнува објектот за ветеринарна станица.

2.3. Ветеринарна болница

Член 103

Ветеринарна болница може да се основа, ако има:

- вработено најмалку петмина доктори по ветеринарна медицина со положен стручен испит од кои тројца магистри и тоа за: интерна ветеринарна медицина, репродукција и вештачко осеменување, ветеринарна хирургија и од други области од ветеринарството;
- вработено најмалку три лица со завршено средно ветеринарно образование и
- соодветни објекти и простории, опрема и инструменти за вршење на ветеринарна дејност.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство поблиску ги пропишува условите од ставот 1 алинеја 3 на овој член и хигиенските услови што треба да ги исполнува објектот за ветеринарна болница.

Член 104

Ветеринарните друштва од членовите 101, 102 и 103, доколку ги исполнуваат условите утврдени со овој закон се запишуваат во Регистарот за вршење на ветеринарно- здравствена дејност што го води Управата за ветеринарство.

Ветеринарните друштва од ставот 1 на овој член не можат да се запишат во трговскиот регистар за вршење на ветеринарно- здравствена дејност без решение од Управата за ветеринарство, дека се запишани во регистарот од ставот 1 на овој член.

3. Ветеринарни работници

Член 105

Ветеринарно- здравствената дејност ја вршат ветеринарни работници: доктори по ветеринарна медицина, ветеринарни техничари и ветеринарни болничари, а одредени специјализирани работи поврзани со дијагностика и анализа ја вршат и работници со високо образование од други соодветни професии.

Поставување на дијагноза, препишување и издавање на лекови, лекување, хируршки, акушерски и други интервенции на животните, ветеринарно- здравствени прегледи и контроли и други работи од областа на ветеринарното здравство, самостојно може да ги врши само доктор по ветеринарна медицина.

Докторите по ветеринарна медицина можат да ги вршат работите од ставот 2 на овој член само ако имаат лиценца за работа.

Уверението за положен стручен испит за вршење на работите од ветеринарно- здравствената дејност се смета како лиценца за работа.

Работите од техничка природа, вештачко осеменување, дезинфекција, дезинсекција и дератизација, како и хигиенски и други работи од ветеринарно- здравствената дејност кои не се содржани во одредбите од ставот 2 на овој член, ги вршат ветеринарни техничари по налог на доктор по ветеринарна медицина и според правилата на ветеринарно- здравствената професија.

Ветеринарните помошни работи ги врши ветеринарен болничар.

На ветеринарно- здравствените работници, кои доаѓаат во допир со заразено животно, заразени производи, суровини и отпадоци од животинско потекло или други заразени материјали и ако заболат од заразна болест од животните им се признава заразеноста со таа болест како професионално заболување.

Член 106

Лицата кои немаат завршено факултет за ветеринарна медицина и кои немаат лиценца за работа не можат да вршат ветеринарно- здравствена дејност.

Вршењето на работите на ветеринарно- здравствената дејност од лицата од ставот 1 на овој член е надриветеринарство.

Член 107

Стажирање на докторот по ветеринарна медицина трае 12 месеци и се врши во ветеринарните друштва или ветеринарниот институт.

Субјектите од ставот 1 на овој член се должни на докторот по ветеринарна медицина да му овозможат стажирање според план и програма за стажирање.

По завршувањето на стажирањето од ставот 1 на овој член докторот по ветеринарна медицина полага стручен испит.

По исклучок од ставот 3 на овој член, магистрите и докторите по ветеринарно- медицински науки, за вршење на ветеринарно- здравствената дејност, не полагаат стручен испит.

Стручниот испит на докторите по ветеринарна медицина се полага пред испитна комисија што ја образува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

За положениот стручен испит се издава уверение.

Уверението од ставот 6 на овој член го потпишува претседателот на испитната комисија за полагање на стручен испит.

Планот и програмата за стажирањето, образецот и начинот на водење на книшката за стажирање, програмата и начинот на полагањето на стручниот испит и образецот на уверението за положен стручен испит ги пропишува министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 108

Трошоците за полагање на стручниот испит од членот 107 став 3 на овој закон се на товар на кандидатот.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство ја определува висината на надоместокот за полагање на стручниот испит.

Надоместокот за полагање на стручниот испит се уплатува на посебна сметка на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

4. Здружување на ветеринарно- здравствени работници

Член 109

Докторите по ветеринарна медицина се здружуваат во Македонска ветеринарна комора (во натамошниот текст: комора), заради заштита и унапредување на стручноста и етичките должности и права, за подобрување на квалитетот на ветеринарно- здравствената дејност и заштитата на интересите на професијата.

Комората има својство на правно лице и членувањето во комората е доброволно.

Комората донесува статут со кој се утврдува дејноста, органите на управувањето, организацијата и начинот на работа.

Член 110

Комората работите ги врши самостојно на начин утврден со статут и со овој закон.

Комората ги врши следниве работи:

1. Води регистар на докторите по ветеринарна медицина кои се членови во комората;
2. Утврдува кодекс на професионалните етички должности и права и деонтолошки и етолошки односи;
3. Формира суд на честа;
4. Го следи стручното усовршување на ветеринарните работници;
5. Организира научни и стручни собири;
6. Учествува при определување на критериумите за формирање на цените на ветеринарните услуги;
7. Се грижи за почитувањето на правилата на кодексот на ветеринарната етика, деонтолошки и етолошки односи и
8. Врши други работи во согласност со статутот.

VIII. НАДЗОР

Член 111

Надзор над спроведување на одредбите на овој закон и прописите донесени врз основа на него ги врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Член 112

Надзор над стручната работа во ветеринарните друштва врши Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство, преку комисија што ја формира министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство од редот на истакнати ветеринарно- здравствени работници, научни и стручни работници од определени гранки на ветеринарна медицина.

Надзорот над стручната работа се врши најмалку еднаш во годината.

За извршениот надзор над стручната работа, комисијата од ставот 1 на овој член поднесува извештај до министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Извештајот од ставот 3 на овој член содржи приказ на констатираната состојба, предлог на мерки и рокови за отстранување на утврдените неправилности.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство со решение ќе забрани вршење на дејност на ветеринарно друштво, ако врз основа на извештајот за извршениот надзор над стручната работа констатира дека неправилностите во нивната работа се од таква природа што со продолжување на вршењето на дејноста може да се предизвикаат штетни последици или опасност по здравјето на животните и луѓето.

Жалба против решението од ставот 5 на овој член може да се поднесе до комисијата за решавање на управни работи во втор степен од областа на

земјоделството, шумарството, водостопанството и ветеринарството на Владата на Република Македонија.

Жалбата против решението од ставот 5 на овој член не го одлага неговото извршување.

Член 113

Ветеринарното друштво е должно на комисијата која го врши стручниот надзор да ѝ овозможи непречено вршење на надзорот над неговата стручна работа, да ѝ даде податоци или известување кои се потребни за вршење на надзорот.

Член 114

Работите на инспекцискиот надзор за спроведување на овој закон и прописите донесени врз основа на него ги вршат ветеринарни инспектори.

Член 115

Ветеринарниот инспектор врши задолжителна ветеринарно- санитарна контрола на животните, објектите за одгледување на животни, животните на саеми, пазари, изложби, спортски натпревари и други јавни места за продажба, објектите и опремата за производство, доработка, преработка, обработка и промет со производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, продавниците и други продажни места во кои се продаваат производи од животинско потекло, добиточната храна, водата во процесот на производството и за напојување на животните, производство на семе за вештачко осеменување, јајцеклетки и ембриони и нивниот промет.

Член 116

Ветеринарниот инспектор при инспекцискиот надзор определен со овој закон, покрај правата и должностите што ги има по други прописи, има право и должност да:

1. Врши здравствен преглед на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, премикси, добиточна храна, водата за напојување на животните и вода во процесот на производството на хигиенска исправност, зема и испраќа материјал за лабораториско испитување во овластена дијагностичка лабораторија заради утврдување на заразната болест или за причината за пцовисување на животното, како и да определува мерки за спречување на појава, откривање и искоренување на заразни и други болести;
2. Врши систематски преглед на производи и суровини од животинско потекло, добиточна храна, водата за напојување на животните и водата во процесот на производството, како и на присуство на штетни материји;
3. Забранува производство, промет и употреба на добиточна храна и вода за напојување на животните, ако содржат патогени бактерии и материји штетни за здравјето на животните;
4. Забранува промет со кожи и крзна од животни, кои биле заклани без ветеринарно- санитарен преглед или потекнуваат од пцовисани животни, за кои нема ветеринарно- здравствена потврда за незаразеност на

подрачјето како и тие кои не се складирани одвоено од испитаните кожи и крзна;

5. Забрани товарање, претоварување и истоварување на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и добиточна храна ако не ги исполнуваат пропишаните услови;

6. Забрани употреба на возила за превоз на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна, вода за напојување ако не ги исполнуваат пропишаните услови;

7. Забрани употреба на штали и други објекти за одгледување на животни, и објекти за товарање, претоварување и растоварување на животните ако не ги исполнуваат пропишаните услови;

8. Забрани колење на животни, собирање и обработка на суровини за производство на производи од животинско потекло ако не се исполнети пропишаните услови;

9. Забрани промет и употреба на производи и суровини од животинско потекло преку кои може да се пренесе болест од животните на луѓето;

10. Забрани издавање на уверение за здравствената состојба на животните ако се појави заразна болест или сомневање на заразна болест, или ако животното потекнува од реон со нејасна епизоотиолошка состојба;

11. Одземе и уништи производи и суровини од животинско потекло, добиточна храна кои не се здравствено исправни;

12. Определи начин на оспособување на условно употребливи производи и суровини од животинско потекло, добиточна храна или преработка за други цели;

13. Нареди отстранување на неправилностите во производството и прометот со животни, производи и суровини од животинско потекло и добиточна храна;

14. Забрани употреба на објекти на ветеринарните друштва и други правни лица, простории, опрема и постројки за производство и промет за индустриски, занаетчиски, трговски, угостителски и други цели, ако не се уредени во согласност со овој закон и прописите донесени врз основа на овој закон;

15. Земе мостри на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, добиточна храна и додатоци, вода за напојување на животните и водата во процесот на производството, семе за вештачко осеменување, јајцеклетки и ембриони, со цел да се испита дали одговараат на прописите за хигиенска исправност;

16. Забрани употреба и да запечати работни простории, опрема и предмети, кои се наоѓаат под негова контрола ако не ги исполнуваат пропишаните услови;

17. Определува мерки од членовите 19, 22, 23, 24 и 25 на овој закон, како и да го контролира нивното спроведување;

18. Определи граници на заразеното и загрозеното подрачје и известува за појавата на заразните болести преку средствата за јавно информирање;

19. Го контролира прометот и употребата на средствата за дезинфекција, дезинсекција и дератизација;

20. Врши ветеринарно- санитарна контрола на опремата и објектите во кои се одгледуваат животни со цел да ги утврди причините за пцовисување и

да нареди нештетно отстранување на животинските мрши и отпадоци од животинско потекло;

21. Ги определи потребните ветеринарно- санитарни мерки за заштита на добиточната храна и водата за напојување на животните;

22. Го контролира издавањето на уверението за здравствената состојба на животните;

23. Собира податоци и известувања од одговорните лица, сведоци, вештаци и други лица ако тоа е потребно;

24. Одзема животни, производи и суровини од животинско потекло, добиточна храна, семе за вештачко осеменување, јајцеклетки и ембриони, отпадоци и други предмети во врска со казнените дејствија или прекршоци;

25. Забрани времено вршење на ветеринарна дејност, ако е загрозено здравјето на животните од недостатоци, односно неправилности при извршување на работата;

26. Нареди да се отстранат организационите и хигиенско- техничките и други недостатоци кои предизвикуваат несоодветен квалитет или стручност во работењето;

27. Изречува и наплатува мандатна казна на лице место во случаи определени со овој закон и поднесува прекршочна пријава и

28. Да нареди преземање на мерки за заштита на животните од нехумано постапување.

Член 117

Ако ветеринарниот инспектор утврди дека животните не се здрави, односно не се способни за производство на семе, јајцеклетки и ембриони или тие не одговараат на пропишаниот стандард за здравствена исправност и минималните здравствени услови за способност за оплодување, или утврди послаба плодност на приплодното грло, определува една или повеќе од следниве мерки:

- сопственикот на животни да обезбеди целосен преглед на способност за оплодување на приплодното грло;

- правното лице за вештачко осеменување да ја утврди причината за здравствена неисправност на семето, јајцеклетките и ембрионите;

- правното лице за вештачко осеменување да ја провери способноста за оплодување на семето на спорната серија и семето складирано во складот;

- правното лице кај кое се утврдени недостатоци или лоши резултати во репродукцијата да ги отстрани недостатоците;

- правното лице при вршењето вештачко осеменување времено да престане со производството на семе и да ги спроведе мерките за спречување и искоренување на заразни болести пропишани со овој закон и

- да го забрани прометот на хигиенски неисправно семе, јајцеклетки и ембриони и да ги одземе и уништи.

Член 118

Ако ветеринарниот инспектор при прегледот утврди дека уверението или другите пропратни документи што ја пратат пратката на животни,

производи или суровини од животинско потекло се со недостатоци или се од подрачја со непозната епизоотиолошка состојба, или утврди дека воопшто нема документи ќе определи:

- сопственикот на животното да го задржи животното определено време во карантин и ги определува условите, местото и времетраењето на карантинот;
- ако во моментот нема услови за карантин или ако таквото решение е поевтино, а не постојат причини за забрана на колење на тие животни да ги упати животните за колење во најблиската кланица и
- привремено да забрани пуштање во промет на производи и суровини од животинско потекло и да земе мостри за испитување.

Член 119

Ветеринарниот инспектор на граничниот премин при инспекцискиот надзор има право и должност да:

1. Врши ветеринарно- санитарен преглед и контрола на пратките и документацијата што ги придружуваат пратките согласно со одредбите на овој закон;
2. Го заверува здравственото уверение за меѓународен промет за пратките што се извезуваат од членот 44 став 2 на овој закон;
3. Зема мостри на производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, како и добиточна храна без надомест на нивната вредност, за лабораториско испитување и утврдување на нивната ветеринарно-санитарна исправност;
4. Ги прегледува документите на правните и физичките лица во врска со спроведување на одредбите од овој закон за промет на пратки преку границата на Република Македонија;
5. Собира податоци и известувања од одговорните лица, сведоците, вештаците и други лица, ако е потребно успешно да ја изврши својата работа;
6. Поднесе кривична пријава и пријава за прекршоци кога извршеното дејствие се казнува според овој закон;
7. Води евиденција на извозните, увозните и транзитните пратки при преминувањето преку државната граница;
8. Врши контрола на увозните, извозните и транзитните пратки и складовите на граничните премини;
9. Врши контрола над дезинфекцијата на возилата, опремата на граничните премини, царинските складови, слободните и царинските зони;
10. Ја следи појавата и движењето на заразните болести кај животните во соседните држави и за тоа ја известува Управата за ветеринарство и
11. Врши и други работи пропишани со овој закон и прописите донесени врз основа на него.

Член 120

При вршењето на работите определени со овој закон и со други прописи, ветеринарниот инспектор на граничниот премин има право и должност да нареди или да ги преземе следниве мерки:

1. Да забрани извоз, увоз и транзит на пратки од членот 45 став 1 на овој закон без оглед на тоа, од каде доаѓаат, каде се упатени и за која цел, ако:

- пратката или превозното средство не одговара на пропишаните услови;
- утврди дека пратката е заразена, ако се сомнева дека е заразена или ако потекнува од заразено подрачје;
- констатира дека пратката не е здравствено исправна и го загрозува здравјето на луѓето и животните;
- констатира дека пратката ги нема пропишаните меѓународно ветеринарно- санитарни уверенија или други потребни документи и
- производите наменети за исхрана на луѓето содржат штетни материји над дозволеното ниво;

2. Привремено да го забрани увозот, извозот и транзитот на пратките, ако треба да се отстранат недостатоците на пратката или документите што ја придружуваат пратката;

3. Да нареди складирање на пратките, ако треба да се испита здравствената состојба на пратката;

4. Да ги одземе животните, производите и суровините од животинско потекло од лицата кои ја поминуваат границата на Република Македонија и на нештетен начин да ги уништи доколку е предвидена таква мерка со пропис донесен од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство;

5. Да нареди и други мерки за заштита на животните во согласност со овој закон и обврските од меѓународните договори за здравствена заштита на животните;

6. Да нареди дезинфекција на возилата, објектите и опремата кои се употребуваат во прометот на пратките;

7. Да забрани употреба на објекти на граничниот премин, ако не ги исполнуваат пропишаните услови;

8. Да забрани употреба на добиточна храна и слама или друг материјал за простирка ако не ги исполнуваат пропишаните услови со овој закон;

9. Да забрани употреба на возила за промет на пратки ако не ги исполнуваат пропишаните услови со овој закон;

10. Да нареди отстранување и на други неправилности во прометот со пратки на граничниот премин и

11. Да одземе пратка која е во врска со казниво дејство пропишано со овој закон.

Член 121

Против решението на ветеринарниот инспектор и ветеринарниот инспектор на граничен премин, може да се поднесе жалба до министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство во рок од 15 дена од денот на добивањето на решението.

Жалбата не го одлага извршувањето на решението.

Ако се работи за итни мерки од јавен интерес, за да се спречи непосредната опасност за здравјето на луѓето и животните, кои не можат да се одложат, ветеринарниот инспектор и ветеринарниот инспектор на граничен премин имаат право без присуство на правно или физичко лице,

чие работење, односно простории, објекти и опрема се предмет на инспекциската контрола, односно на неговото одговорно лице, да извршат инспекциска контрола и издадат решение по скратена постапка.

Во вонредно итни случаи за да се заштити или спречи опасноста за здравјето на луѓето и животните, ветеринарниот инспектор може да издаде и усна наредба, а најдоцна во рок од три дена од денот на издавањето на усната наредба е должен да издаде решение во писмена форма.

Член 122

Ветеринарен инспектор може да биде доктор по ветеринарна медицина со положен стручен испит и најмалку две години искуство во струката.

Член 123

При вршењето на инспекцискиот надзор, ветеринарниот инспектор мора да има легитимација со која се утврдува неговото службено својство, идентитетот и овластувањето, а ветеринарниот инспектор на граничен премин покрај легитимацијата да има и знак на ветеринарен инспектор на граничен премин и должни се да ја покажат ако тоа се бара од нив.

Ветеринарниот инспектор на граничен премин е должен за време на работата да носи службена облека.

Министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство го пропишува образецот и начинот на издавањето на легитимацијата од ставот 1 на овој член, бојата и кројот на службената облека, како и изгледот на знакот на ветеринарен инспектор на граничен премин.

Член 124

На барање на ветеринарниот инспектор, Министерството за внатрешни работи е должно да даде помош при блокирањето на заразените места и подрачја, при ограничувањето на прометот на животните, производите, суровините и отпадоците од животинско потекло, при забрана на движењето на животни и лица во заразеното подрачје и при спроведувањето на други мерки за спречување и искоренување на заразни болести кај животните пропишани со овој закон.

Ако сопственикот на пратки на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и добиточна храна кои подлежат на инспекциски надзор одбие да му се утврди идентитетот, ветеринарниот инспектор писмено а во итни случаи и усмено ќе побара помош од службеното лице на Министерството за внатрешни работи, заради утврдување на идентитетот на сопственикот на пратката.

IX. КАЗНЕНИ ОДРЕДБИ

Член 125

Тој којшто без пропишана стручна подготовка и без лиценца за работа се занимава со ветеринарно- здравствена дејност, ќе се казни за кривично дело со казна затвор во траење до една година.

Член 126

Со парична казна од 220.000 до 300.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1. Не ги спроведе пропишаните или наредените мерки за здравствена заштита на животните и заштита од зоонози (член 5 став 3);
2. Оневозможи вршење на ветеринарно- санитарен преглед и контрола и земање на потребен материјал за испитување (член 6 став 10);
3. Не ги спроведува мерките определени од Владата на Република Македонија (член 18 став 2);
4. Не преземе превентивни мерки (член 22 став 1 точка 5);
5. Не го известил ветеринарното друштво за појавата на заразна болест или за појава на знаци врз основа на кои се сомнева дека животното пцовисало од заразна болест и ако за појавата на заразна болест, или сомневањето дека постои заразна болест, не ја известил Управата за ветеринарство (член 26 ставови 1 и 5);
6. Ја прикрие заразната болест што ја утврдил или ако за тоа не ја извести Управата за ветеринарство (член 28 став 1);
7. Не спроведе мерки што ги наложил ветеринарниот инспектор (член 29);
8. Нема уверение за здравствената состојба на животните (член 33 ставови 1 и 2);
9. За пристигнатата пратка не поднел барање до ветеринарниот инспектор на граничен премин (член 42);
10. Без решение за увоз од министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, увезува, превозува и складира пратки на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло и други пратки или увезе живи микроорганизми патогени за животните (член 45 ставови 1 и 5);
11. Увезените животни не ги држи во карантин и не ги спроведува потребните испитувања и другите мерки определени со решение (член 49 ставови 1 и 2);
12. Животните увезени за колење не ги заколе во кланицата која ги исполнува пропишаните услови (член 49 став 4);
13. Не е извршен ветеринарно- санитарен преглед и контрола (член 54 ставови 1 и 2);
14. Не ги спроведе пропишаните превентивни мерки за заштита на производите и суровините од животинско потекло и добиточната храна од штетни материји (член 54 став 5);
15. Не е извршен ветеринарно- санитарен преглед на животни пред колењето и по колењето, а дивечот по отстрелот (член 55 став 1);
16. Пушти во промет хигиенски неисправни производи или суровини од животинско потекло (член 58 став 6);
17. Пушти во промет хигиенски неисправна добиточна храна (член 61 ставови 1 и 2);
18. Гради, доградува или врши реконструкција на објекти без ветеринарно- санитарна согласност (член .3 став 3);

19. Коли животни и произведува производи и суровини од животинско потекло за јавна потрошувачка во објекти кои немаат ветеринарно-санитарна дозвола за употреба (член 65 став 1);
20. Ако произведува семе за вештачко осеменување за приплодни животни, јајцеклетки и ембриони за животни за кои постои сомневање дека се заразени или се заболени од болести кои се пренесуваат со нив (член 69 ставови 1 и 2);
21. Животинските мрши, конфискати и отпадоци од животинско потекло не се отстранат во кафилерии, крематориуми, јами- гробници, животински гробишта или на друго соодветно место (член 75 ставови 1 и 2);
22. Врши откуп, промет или преработка на кожи од копитари и чапункари закрани без ветеринарно- санитарен преглед, или сурови кожи кои потекнуваат од пцовисани копитари и чапункари а за кои не е утврдена причината на пцовисувањето и ако не ги складира во посебна просторија, или ако пушта во промет говедски, овчи и козји кожи неиспитани на црн пришт (член 76 ставови 1 и 2);
23. Не ги исполнува условите за вршење на примарната ветеринарна дејност (член 101 став 1, член 102 став 1 и член 103 став 1).
За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во правното лице со парична казна од 40.000 до 50.000 денари.
За прекршокот од ставот 1 точки 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 20, 21 и 22 на овој член покрај паричната казна, на правното лице ќе се изрече и мерка на безбедност одземање на животни, производи, суровини и отпадоци од животинско потекло, предмети и забрана на вршење на дејноста од една година до две години.
За прекршокот од ставот 1 на овој член покрај паричната казна на одговорното лице во правното лице ќе му се изрече и мерка на безбедност забрана за вршење на професија или должност од шест месеци до една година.

Член 127

Со парична казна од 160.000 до 220.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице, ако:

1. Не спречи пристап со болно, односно пцовисано животно, стадо, јато, пчелни семејства, рибници и слични објекти (член 26 став 2);
2. Не испрати материјал за лабораториско испитување при сомневање на заразна болест или ако не обезбеди превоз на материјалот на начин кој нема да предизвика опасност за ширење на заразна болест (член 27 ставови 1 и 3);
3. По добивањето на резултатот за заразна болест не ја извести Управата за ветеринарство, ветеринарниот инспектор, ветеринарното претпријатие кое го испратило материјалот за испитување и Министерството за здравство ако се работи за заразна болест која е зооноза (член 28 ставови 1 и 2);
4. Не ги спроведе мерките што ќе ги определи министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство (член 30 став 1);
5. Издава уверение за здравствената состојба на животните а не е определено за тоа (член 33 став 7);

6. Животните не се обележани на определен начин (член 33 став 11);
 7. Не изврши задолжителен ветеринарно- санитарен преглед при товарање, претоварање и растоварање на пратки кои се испраќаат со превозни средства надвор од епизоотиолошкото подрачје и за копитари и чапункари кои се тераат пеш надвор од епизоотиолошкото подрачје (член 34 став 1);
 8. Ако не покажат уверение за здравствената состојба на животните или ветеринарна потврда за здравствената состојба на пратката на производите, суровините и отпадоците од животинското потекло (член 37 став 1);
 9. Не го извести ветеринарниот инспектор на граничниот премин во определен рок за секоја добиена пратка (член 42);
 10. Објектите и складовите на граничните премини не ги исполнуваат пропишаните услови (член 44 став 3);
 11. Увезе или внесе живи патогени микроорганизми (член 45 став 5);
 12. Складира, пакува, преработува и обработува производи и суровини од животинско потекло и добиточна храна во слободни и царински зони, царински складови без ветеринарно- санитарна контрола на граничниот ветеринарен инспектор (член 50 став 2);
 13. Одгледува животни, врши производство, преработка, складирање и промет на добиточна храна, ако одгледува кучиња, животни од зоолошки градини, пчелни матици и риби а не ги пријават животните, објектите и опремата и секоја промена (член 64 став 1);
 14. Одгледува животни или произведува производи и суровини од животинско потекло во објекти за извоз, кои не ги исполнуваат пропишаните услови за извозни објекти (член 66 став 1);
 15. Увезува приплодни риби и живина, јајца за инкубирање, производи и суровини од животинско потекло од објекти кои не ги исполнуваат пропишаните услови и не се регистрирани од Европската унија (член 67 став 1) и
 16. Не преземаат превентивни мерка за заштита и унапредување на животната средина и природата (член 73).
- За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 30.000 до 40.000 денари и одговорното лице во правното лице.
- За прекршокот од ставот 1 точки 7, 8, 9, 10, 12, 15 и 16 на овој член, покрај паричната казна на правното лице ќе се изрече и мерка на безбедност одземање на предметите и забрана за вршење на дејноста од шест месеци до една година.

Член 128

Со парична казна од 100.000 до 160.000 денари ќе се казни за прекршок правно лице, ако:

1. Не ја извести Управата за ветеринарство или ветеринарното друштво доколку постои опасност по здравјето на животните и луѓето (член 14);
2. Не го донесе кучето во ветеринарно друштво или на друго место определено од ветеринарното друштво заради регистрација, вакцинација и дехелминтизација (член 23 став 3);

3. Не води регистар на кучињата, не води евиденција за извршената вакцинација и дехелминтизација и ако на сопственикот не му издаде регистар - картица (член 23 став 4);
 4. Не го даде кучето да се изврши еутаназија (член 24 став 1);
 5. Превезува пратки во превозно средство кое не е исчистено и дезинфицирано под ветеринарно- санитарна контрола (член 36 став 1);
 6. Нема добиено согласност од Управата за ветеринарство (член 39);
 7. Врши натовар, претовар и растовар на непропишан начин при извозот, увозот и превозот (член 40 став 1);
 8. Врши натовар, претовар и растовар на пратки без ветеринарно- санитарен преглед (член 40 став 5);
 9. Увезува, извезува или превозува пратки кои, немаат меѓународно ветеринарно уверение (член 43 став 1);
 10. Претовара и складира пратки на граничниот премин без претходно извршен ветеринарно- санитарен преглед од ветеринарен инспектор на граничниот премин (член 44 став 1);
 11. Увезува, превозува или извезува пратки надвор од определениот граничен премин (член 48 став 1);
 12. Пушта во промет млеко, млечни производи, јајца и мед, за јавна потрошувачка без да е извршен ветеринарно- санитарен преглед и контрола (член 58 став 3);
 13. Пушти во промет добиточна храна без пропишани лабораториски испитувања (член 62 став 1);
 14. Не обезбеди пропишан обем на лабораториски испитувања (член 70);
 15. Просториите во кои се сместуваат и складираат сурови кожи не ги исполнуваат пропишаните услови (член 76 став 4);
 16. Не обезбедат континуирано работно време во смени, дежурство или постојана подготвеност за вршење на ветеринарна дејност (член 100 став 1) и
 17. За време на штрајк не обезбедат нужна ветеринарна помош и снабдување со вода, добиточна храна и лекови (член 100 став 3).
- За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 10.000 до 30.000 денари и одговорното лице во правното лице.
- За прекршокот од ставот 1 точки 4, 6, 9, 10, 11 и 12 на овој член покрај паричната казна на правното лице ќе се изрече и мерка на безбедност одземање на предметите и забрана за вршење на дејноста од шест до девет месеци.

Член 129

Со парична казна од 50.000 до 100.000 денари ќе се казни за прекршок правното лице, ако:

1. Постапува нехумано со животните, не обезбеди правилно сместување и ги мачи животните при одгледувањето и чувањето (член 6 ставови 4, 6 и 8);
2. Не пријави набавка, отуѓување, губење и друго на куче во определениот рок (член 23 став 1);
3. Не води пропишана евиденција и не доставува податоци и не води регистри (член 23 став 4);

4. Регистрираните и вакцинираните кучиња не носат значки и не се врзани (член 23 став 5);
5. Не води евиденција за издадените уверенија (член 33 став 8);
6. Увезе неавтохтони видови на животни без согласност од Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство (член 45 став 5);
7. Не обезбеди просторија и опрема за ветеринарен инспектор (член 54 став 6);
8. Не ја извести ветеринарната инспекција пред ловот на дивеч (член 56 став 1);
9. Корисниците на дивечот во ловиштата не обезбедат превентивна здравствена заштита на ловниот дивеч (член 56 став 4);
10. Нема ветеринарен упат за животните кои се испраќаат на принудно колење (член 57 став 1);
11. Систематски не го следат и не се грижат за здравствената состојба на приплодниците при парењето и пропустот (член 71);
12. Не го пријави пцовисаното животно и ако не ја предаде мршата на овластеното претпријатие (член 74 ставови 1 и 2);
13. Не обезбеди превоз на мршите или отпадоците до објектот за собирање или до кафилеријата (член 74 ставови 3 и 5);
14. Не води евиденција за потеклото на откупените кожи (член 76 став 3);
15. Нештетно не ги отстрани отпадоците од нештавените кожи (член 76 став 5);
16. Не воспостават информативен систем (член 98) и
17. Не води ветеринарна евиденција и не доставува извештај (член 99 став 1).

За прекршокот од ставот 1 на овој член ќе се казни со парична казна од 1.000 до 10.000 денари и одговорното лице на правното лице.

За прекршокот од ставот 1 точки 3, 4 и 6 на овој член покрај паричната казна на правното лице ќе се изрече и мерка на безбедност одземање на предметите и забрана за вршење на дејноста од шест до осум месеци.

Член 130

Со парична казна од 20.000 до 30.000 денари ќе се казни за прекршок физичко лице ако стори некое од дејствијата од членот 6 став 4, членот 126 точки 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20 и 21, членот 127 точки 1, 6, 8, 13 и 16, членот 128 точки 1, 2, 4, 8, 12 и 13, и од членот 129 точки 1, 2, 3, 4, 6, 10 и 12 на овој закон.

Покрај паричната казна од став 1 на овој член на физичкото лице ќе се изрече и заштитна мерка на безбедност, одземање на пратката од член 127 точка 8, член 128 точка 12 и 13, член 129 точка 10 од овој закон.

X. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 131

Докторите по ветеринарна медицина кон до денот на влегувањето во сила на овој закон немаат положено стручен испит, можат да се здобијат со право да вршат ветеринарно- здравствена дејност доколку во рок од две

години од денот на влегувањето во сила на овој закон го положат стручниот испит.

Член 132

Постојните ветеринарни претпријатија се трансформираат под условите и начините утврдени со Законот за трансформација на претпријатијата со општествен капитал ("Службен весник на Република Македонија" број 38/93 и 21/98), а земјоделските и другите организации на здружениот труд кои за своите животни организирале сопствена ветеринарна служба ќе се трансформираат под услови и на начин утврдени со Законот за трансформација на претпријатијата и задругите со општествен капитал кои стопанисуваат со земјоделското земјиште ("Службен весник на Република Македонија" број 19/96).

Член 133

Ветеринарната комора на Република Македонија е должна да го усогласи своето работење во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 134

Владата на Република Македонија во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе ја определи мрежата на ветеринарните друштва од членот 93 став 1 на овој закон.

Член 135

Правните лица од членот 98 на овој закон, во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон, се должни да воспостават информативен систем и да се вклучат во единствениот информативен систем во ветеринарството на Република Македонија.

Член 136

Најдоцна во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе се изгради објект за карантин.

Член 137

Прописите утврдени со овој закон ќе се донесат во рок од една година од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 138

До донесувањето на поблиските прописи утврдени со овој закон ќе се применуваат прописите што важеле до денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 139

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат Законот за здравствената заштита на животните ("Службен весник на СРМ" број 30/77, 39/77, 41/78, 28/87, 51/88 и 20/90 и "Службен весник на Република Македонија" број 28/91 и 83/92), Законот за ветеринарната

служба (“Службен весник на СРМ” број 15/73 и 20/90 и “Службен весник на Република Македонија” број 28/91 и 83/92) и Законот за заштита на животните од заразни болести што ја загрозуваат целата земја (“Службен лист на СФРЈ” број 43/86 и 53/91 и “Службен весник на Република Македонија” број 83/92).

Член 140

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.